BUDAPESTEN HARCOLTUNK 8

CSILLIK GÁBOR önéletírásából összeállította CS. HORVÁTH TIBOR, rajzolta ZÓRÁD ERNŐ

62
SZIR ELEJTETT FÉLSZAVAIBÓL MÁR RÉGEN SEJTETTÜK, HOGY NÉHÁNY HETE VASÚTROBBANTÁSSAL KÍSÉRLETEZETT. SOSEM FOGOM MEGTUDNI, MIÉRT VÁGOTT BELE NÉLKÜLÜNK. AZ AKCIÓ MEGHIÚSULT, ÉS EZ NAGYON LETÖRTE.
ATTÓL TARTOK, HOGY FELSŐ KAPCSOLATOM KÉTELKEDIK BENNEM. MÉG TALÁN AZT IS FELTÉTELEZI, HOGY MEG SEM KÍSÉRELTEM A ROBBANTÁST.

63
MEGLEPETT NYÍLT ŐSZINTESÉGE, PEDIG MÁR MEGTANULHATTAM VOLNA, HOGY NEM OLYAN EMBER, AKI „MEGJÁTSSZA MAGÁT".
VÁGJUNK BELE EGYÜTT! MÁR ÚGYIS AZ IDEGEIMRE MEGY A SEMMITTEVÉS.

64
AJÁNLATOMRA FELCSILLANT A SZEME. HA RAJTA MÚLIK, NYOMBAN INDULTUNK VOLNA. DE VÁRNUNK KELLETT AZ ENGEDÉLYRE. VÉGRE MEGKAPTUK...

65
HARMINC PERCRE IDŐZÍTETTÜNK. VOLT IDŐNK KÉNYELMESEN ELSÉTÁLNI A KÖZELI CUKRÁSZDÁIG. OTT VÁRTUNK GYÖNGYÖZŐ HOMLOKKAL, SZÓTLANUL, AMÍG...
MI VOLT EZ? BOMBÁZNAK?
PEDIG NEM IS SZÓLT A SZIRÉNA!

66
A KÖVETKEZŐ AKCIÓ CÉLJA A NÉMET TISZTEK ÁLTAL LAKOTT METROPOL ÉTTERMÉNEK FELROBBANTÁSA VOLT. NOVEMBER 29-ÉN ESTE SORSOT HÚZTUNK. SZIRNEK JUTOTT A BIZTOSÍTÁS FELADATA. MI KETTEN ÁGGAL A MIKSA UTCAI OLDALON MEGKÖZELÍTETTÜK A SZÁLLODÁT.
MEGÁLLJ! A SZENTSÉGIT, VÁRNUNK KELL!

67
A NŐ BOSSZANTÓ KITARTÁSSAL SÉTÁLGATOTT, ÉPP AZ ÉTTEREM ABLAKAI ELŐTT. IDEGEINK MÁR PATTANÁSIG FESZÜLTEK. VÉGRE ELTISZTULT. GYORSAN OTT TERMETTÜNK ÉS...
GYÚJTHATSZ!
RENDBEN?

68
VÉGIGRÁNTOTTAM A ZSINÓR VÉGÉT EGY GYUFASKATULYA OLDALÁN, ÉS MÁR INDULTAM VOLNA A KERÉKPÁROMHOZ, AMIKOR ÉSZREVETTEM, HOGY ÁG MÉG MINDIG NEM VÉGZETT. RESZKETETT A KEZE, NEM TUDOTT ZÖLDÁGRA VERGŐDNI A GYÚJTÓZSINÓRRAL. ODAUGROTTAM, ÉS...
KÉSZ! ROHANÁS!

MÁR CSAK HÚSZ MÁSODPERCÜNK VOLT. FÜRGÉN NYEREGBE PATTANTUNK, DE A NAGY SIETSÉGBEN ÁG KABÁTJÁNAK HÁTSÓ SZÁRNYA BELEAKADT AZ ÉN GÉPEM SÁRHÁNYÓJÁBA, ÉS...

69

70
TOMPA HIDEGSÉG SZÁLLT RÁM, MIKÖZBEN AZ ÖSSZEAKADT GÉPEKKEL BAJLÓDTUNK. MAGAMBAN SZÁMOLTAM A MÁSODPERCEKET. MÉG TIZENÖT... MÉG TÍZ...

FOLYTATJUK

A FÜZESEK FÖLDJÉN VALAMI TÖRTÉNT...

Természetkutatók, környezetvédők.
Ha a világon mindenki
ilyen lenne, mint a tiszakesziek,
akkor kevésbé kellene
féltenünk földünk jövőjét

84/29

XXXIX. ÉVF. • 1984. NOVEMBER 1. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

FOTÓ: SZALAY BÉLA

A KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

A jugoszláviai magyar pionírok újsága testvérlapunk: a Jó Pajtás.

Poszteren az NSZK csodaúszója: Michael Gross.

Az egykori főúri kastély ma nevelőotthon Soponyán.

margó

TISZTELGÉS, ÜNNEP ELŐTT

Tisztelegni ünnep táján, sokféleképpen lehet.

Hangosan és látványosan, csöndesen és egyszerűen — ki-ki a maga módján. Most, amikor újra november 7., a Nagy Októberi Szocialista Forradalom ünneplésére készülődünk, rajtunk a döntés sora: az emlékezésnek milyen módját válasszuk?

De mert tisztelgésről van szó, legyen inkább az utóbbi: elismerő főhajtás egy nép tettei előtt. Azok előtt az eredmények előtt, amelyet a szovjet nép hatvanhét év alatt munkában és irodalomban, építésben és sportban elért.

Egy nép előtt, amely kivívta a világ megbecsülését.

Adózzunk november emlékének néhány gondolatot, s emlékezésünk legyen tisztelgés a forradalom hősei előtt.

*

— És mondd: ha nincs Lenin, ha nincs Október, akkor ma itt tartana ez a nép?

A kérdés tulajdonképpen helyénvaló volt.

Hiszen nyár volt és mi Leningrádban jártunk. A Téli Palotából léptünk ki az imént, s mert a híres épület ma múzeum, a francia impresszionisták képeit néztük az Ermitázsban. Végigsétáltunk a Néva partján, s éppen ott hajókáztunk a folyón, a cárok nyári pihenőhelye, Petrodvorec felé. Az orosz Versailles-ban megcsodálhattuk az anyagi gazdagságot, s egy másikat: az emberit. A palotának a háború végezetével egyetlen szobája sem maradt épen. Ami ma látható, az mind az ember újrateremtő erejét tanúsítja.

A kérdés helyénvaló volt tehát, s mégis meghökkentő, mert aki kérdezte, az Robert volt. Az amerikai fiatalember, aki a párizsi Sorbonne-on tanul és diplomatának készül. Készülődéséhez fontosnak tartja, hogy megismerje a mi világunkat is. Ismeri is eléggé: tud a Tanácsköztársaságról, s hogy ki volt Kun Béla. S most itt ez a kérdés, amelyet nekem szegez a Néva hullámai fölött. Időt sem hagyva, hogy feleljek, maga válaszol rá:

— Ez a nép Leninnek és Októbernek köszönheti a legtöbbet.

Így mondja, szinte szavakban is nagybetűvel ejtve a két nevet. Így hangsúlyozva elismerését és tiszteletét egy másik nép forradalma előtt.

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐ SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC
Olvasószerkesztő: HORVÁTH ANITA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

84.2827 Athenaeum Nyomda, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

INDEX: 25 695

HU ISSN 0030-9583

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

A SZOBOSZLÓI CSATA

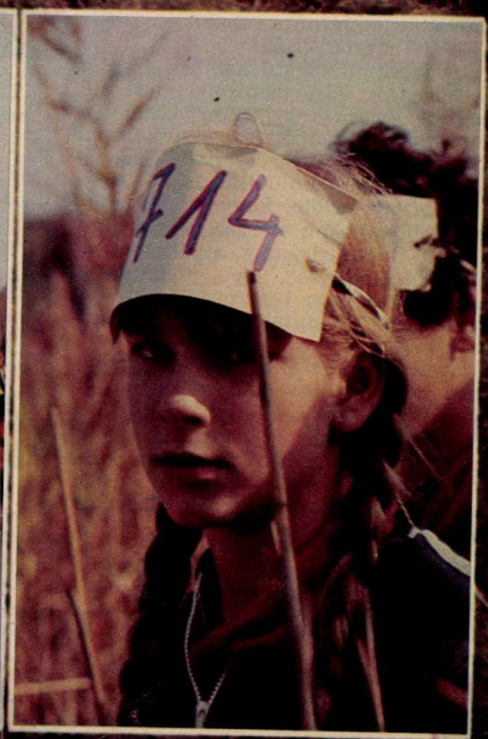

Biró Tamás a hajdúszoboszlói 2647-es számú Maróthy György Úttörőcsapat zászlóvivője október 9-én szokatlanul korán, 6 órakor ébredt. Kuc tábornokra és a 6. gépesitett lovasgárda katonáira gondolt, akik 40 évvel ezelőtt ugyanebben az órában indultak el Nádudvarról, hogy felszabadítsák Hajdúszoboszlót is. A fiú a város többi úttörőjével e küzdelem feleleventésére készült

Megelevenedtek a bánomkerti kazlak. Rohamra indultak a 2382. hadosztály vitézei

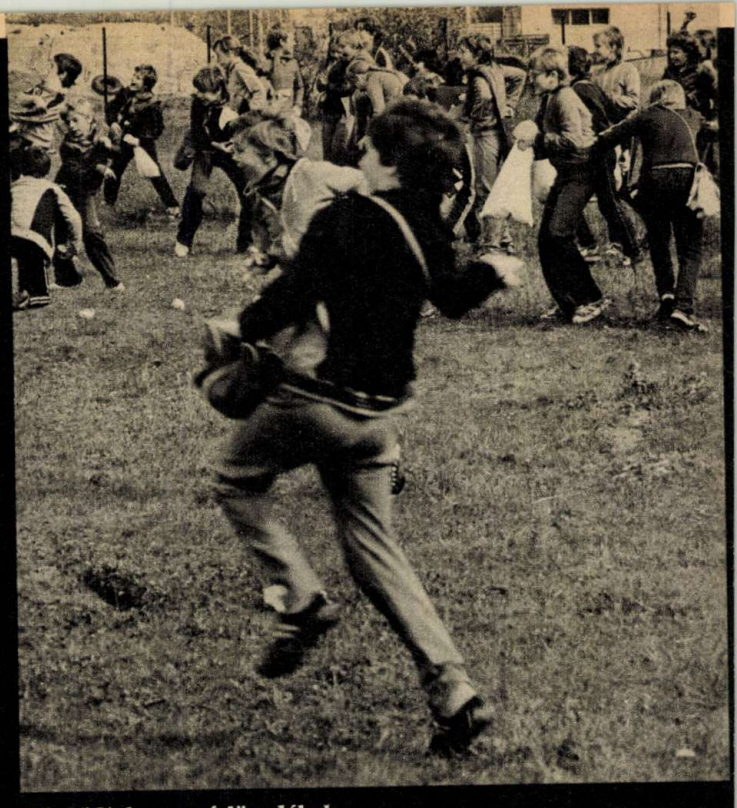

Röpködtek a papírlövedékek. Feltartóztathatatlanul nyomultak előre a 2674-esek

A város határában Bánomkertnél erélyes hang állított meg.

— Jelszót!

Sisakosok léptek mellém.

— Sólyom.

Sisakosok léptek mellém, megfogták a karom.

— Ilyen jelszót nem ismerünk. A hadosztályparancsnok elé vezetjük.

A parancsnokság felbolydult méhkashoz hasonlított. Tisztek, tiszthelyettesek jöttek, mentek. Futárok, felderítők érkeztek.

Valaki elkiáltotta magát.

— Itt a frontújság!

A lapot osztogató azt hitte, én is a harcosok közé tartozom, mert kezembe nyomta az „Előre" című újság első példányát a 2382-es számú Zrínyi Ilona Úttörőcsapat „Csapatfórum"-ának különkiadását. Megtudhattam belőle, hogy a város úttörői hónapokon át száz és száz korabeli dokumentumot, hadijelentést, újságot, felhívást, levelet tanulmányoztak át, hogy 1944. október 9-ének históriáját a leghitelesebben játszhassák végig.

Amikor végre a hadosztályparancsnok, Kőrösy Gáborné színe elé kerültem, gyorsan tisztázódott a helyzetem, mert újságíró igazolványomat haditudósító igazolványként fogadta el, s közölte velem a jelszót a „Katyusát", amelyre „Sorozatvető" volt a felelet.

AZ IGAZGATÓ SZEMTANÚ VOLT

Egy másik, a 263-as számú hadosztálynál haditudósító jelvényt is kaptam, hogy szabadabban mozoghassak. Itt ismerkedtem meg Császi Gyula iskolaigazgatóval, aki szemtanúja volt a történelmi eseménynek.

— Tizenhat éves voltam akkor. Kaba és Hajdúszoboszló között egy tanyán laktunk. Október 8-án leventefoglalkozásra kellett mennem, mert mint annyi gyerekembert, engem is katonai kiképzésben részesítettek, hogy a németek oldalán háborúba küldhessenek. A vasúti sorompó közelében, a szőlősből egy idegen katona toppant elém. Rettenetesen megijedtem, de ő leengedte a géppisztolyát és intett, hogy forduljak vissza.

Császi Gyula sértetlenül ért haza. Talán ugyanabban a pillanatban, amikor Szoboszlón egy golyó kioltott egy ártatlan életet. Nagy Lajos és Deme Lajos azért kereste fel a német parancsnokságot, hogy rábírja őket, kíméljék meg a várost a pusztulástól. A parancsnok megígérte, hogy ellenállás nélkül visszavonulnak Debrecen felé, de amikor a két férfi elhagyta az irodáját, orgyilkost küldött utánuk, és Deme Lajos halálos sebet kapott.

A „TIGRISVADÁSZAT" IGAZ TÖRTÉNETE

Már befejeződött Hajdúszoboszló felszabadítása, amikor Kuc tábornok arra lett figyelmes, hogy Hajdúszovát irányából, ahol egy másik hadosztály táborozott, ágyúzajt hoz a szél. Telefonon próbált kapcsolatot teremteni az ottani parancsnokkal, de a vonal túlsó végén senki sem vette fel a kagylót. Idegfeszítő percek után, végül mégiscsak beleszólt az ügyeletes. A tábornok felelősségre vonta a katonát, amiért elhagyta szolgálati helyét.

— Tigrisre vadászunk — hangzott a meglepő válasz.

— Tigrisre? Hát Indiában vagytok ti? — kiabált a tábornok, mert azt hitte, hogy tréfálkozik a katona.

Pedig szó sem volt tréfáról. A félelmetes német tigristankok hamarosan feltűntek a szoboszlói kukoricásokban, szőlősökben is. Kuc azonnal mozgósította páncélelhárító alakulatát. Hetvenkét tankot tettek ártalmatlanná ...

— Most csak az autóban van egy hangszalagnyi igazi harci zaj — állt meg a honvédségi híradós kocsi előtt Pálóczi Gábor, a város úttörőelnöke, aki vezérőrnagyi rangban ellenőrizte a hadműveletet. — Úgy érzem, hogy érdemes volt végigjátszani ezt a hadijátékot, mert így többet tudhattak meg a gyerekek az 1944. évi sorsfordulóról, mintha száz előadást hallgattak volna végig.

A TÁBORNOK LEVELE

Az egykori parancsnokot is meghívták a hadijátékra, de a tábornok, aki már a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelméért is harcolt, csupán tollba mondhatta válaszlevelét: „Üdvözlünk benneteket Hajdúszoboszló felszabadításának évfordulója alkalmából. Kívánunk jó egészséget, boldogságot! Elutazni nincs erőnk, mert férjem betegen fekszik, de egész lelkünkkel veletek vagyunk az ünnep napjaiban. Valentyina és Ivan Kuc".

Mi pedig Önökkel, Tábornok elvtárs. 1984. október 9-én, délelőtt 11 órakor háromezer úttörő hurrá-kiáltása a szoboszlói csata győzeteseit köszöntötte.

Faragó György
Fotó: Szalay Béla

Munkában a hadtáp.
A főzés a lányok feladata volt...

Juj, de finom az illata.
A győztes gárda győzelmi ebédre vár

Hurrá! Előre!... Így rohamozták meg egykor az ellenség utolsó állását
Kuc tábornok katonái is

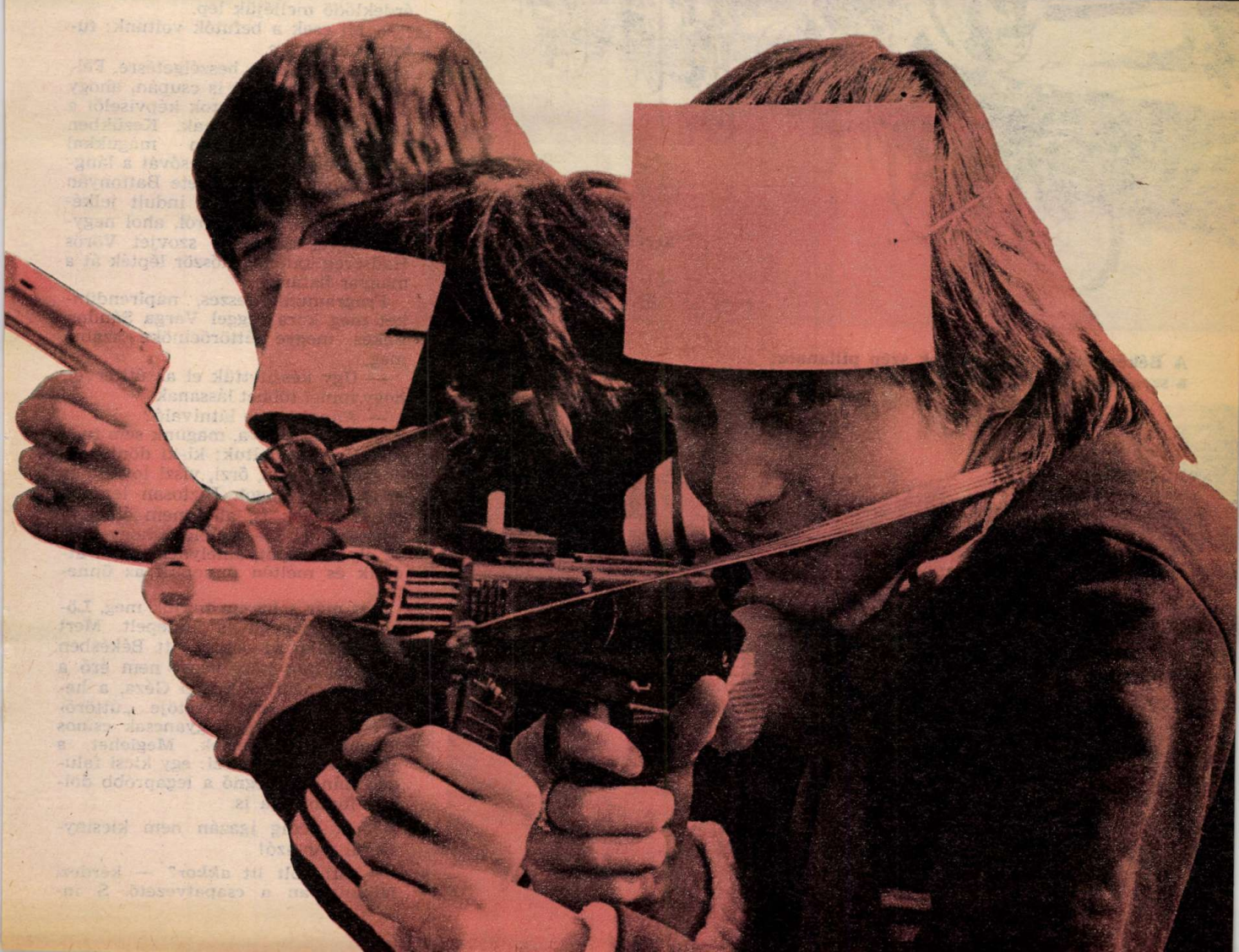

Ünnepség Szeghalmon: a megye úttörőcsapatainak képviselői meggyújtják fáklyáikat

A kőrösladányiak kerékpárral érkeztek: nyeregben vitték haza a lángot

A Békés megyei ünnepségek szép pillanata: a szeghalmi gimnazisták diákszínpadának előadása

Ég a láng. Vegyétek át, őrizzétek jól, adjátok tovább!

Fut a láng. Pontosabban fut Ambrus Marianna, Potyi Mihály és Nagy Orsolya, a békéscsabai 1. számú Általános Iskola három 7/c-se.

A lánggyújtás tisztje a fiúé. Áll Potyi Mihály zöld trikójában a modern diadalív alatt. A tér fáit megrázza a szél, a helyi zenekar súlyos akkordokat fúj. Nyúlik a kar, sistereg a faggyú, lobban a láng. A három futó később tisztelgő vigyázzt áll az emlékmű oldalában. Térdük akkor sem lazít pihenőt, amikor az érdeklődő melléjük lép.

— Mi csak a befutók voltunk: futott az egész 7/c.

Nincs sok idő a beszélgetésre. Félszemmel látjuk azt is csupán, ahogy a csabai úttörőcsapatok képviselői a kandeláberhez járulnak. Kezükben fáklya. Mindahányan magukkal visznek egy-egy emlékcsóvát a lángból. Abból, ami egy hete Battonyán lobbant föl először. S indult jelképes útjára arról a tájról, ahol negyven évvel ezelőtt a szovjet Vörös Hadsereg katonái először lépték át a magyar határt.

Programunk feszes, napirendünket még kora reggel Varga Sándor, Békés megye úttörőelnöke szabta meg.

— Úgy készítettük el az útitervet, hogy minél többet lássanak.

— Annyi lesz a látnivaló?

— Igazat szólva, magunk sem tudjuk. Úgy gondoltuk: ki-ki döntse el, hogyan fogadja, őrzi, viszi tovább és adja át a lángot. Biztosan lesznek olyan helyek is, ahol nem élnek a lehetőséggel. De remélem, hogy több az olyan csapat, amelynek tagjai átérzik és méltón ünneplik az ünnepet.

Azt már sohasem tudjuk meg, Lökösháza hogyan is ünnepelt. Mert bár kicsike az ország, itt Békésben falu és falu közt véget nem érő a távolság. Gulyás Szabó Géza, a helyi úttörőcsapat vezetője „úttörőbecsszóra" állítja: ugyancsak csinos ünnepélyt rendeztek. Meglehet, a „hely szelleme" teszi: egy kicsi faluban mindig megnő a legapróbb dolgok fontossága is.

Most pedig igazán nem kicsinységről van szó!

— Mi volt itt *akkor*? — kérdezi félhangosan a csapatvezető. S in-

TUDÓSÍTÁS LÁNGFÉNYBEN

kább magának mondja, mint az újságírónak. — Hat ház. Uradalmi birtok volt a környék, cselédtanya. *Ma?* Akinek szeme van, az látja a változást.

A változás abban is áll, hogy szinte nincs ház autó nélkül. Ezt abból is lemérhetem, hogy akad vállalkozó, aki kocsiján hozza-viszi a lángot. Wartburg hajt a gyulai városátbláig, szemben Trabant jön, ablakában tábla jelzi: útja sietős, kéretik az udvariasság! Belül a kocsiban őrződik a láng.

Gyula határváros táblájánál gondok támadnak: erős a szél, hamvasztja a tüzet. Gyereksereg a Wartburg saroglyájában: kezükkel, testükkel vonnak védőfalat a fáklya köré. Határőrök érkeznek lóháton. Peckességük némi bizonytalanságot takar: a nagy alkalomra először ülnek nyeregben.

A staféta újabb futói a gyulai 5. számú Általános Iskola úttörői. A nyolcadikos Mészár Brigitta, a hatodikos Kertes Gabriella és a hetedikes Balogh József néhányszor már végigpróbálta a távot.

— Mennyi?

— Húsz perc. Tudnánk gyorsabban is, de hát ez nem futóverseny. A fáklyával mégiscsak méltóságteljesen illik szaladni.

Szeghalom már a megye fölső vége.

A környék úttörőcsapatai ide küldték el képviselőiket. A körösladányiak biciklin jönnek, harmincan, nyeregben ülve viszik haza a fáklyát. Állnak hatan, hat település úttörői a tűz körül, félkörben. Egyszerre nyújtott kezükben, egyszerre lobban a láng. A nyakkendős szónok szépen beszél. „Üzenetet hoz, üzenetet visz a láng." A helyi gimnázium diákszínpada Juhász Ferencet szaval: „... mert a szabadság a legtöbb, amit adhat önmagának az emberiség."

Fut a láng.

Békés Szolnoknak adta, Szolnok megye stafétavivői Pestnek nyújtják majd át. Ezekben a napokban a főváros határához ér az emlékfáklya.

Ég a láng.

Vegyétek át, őrizzétek jól, adjátok tovább!

— má —

ZSIBONGÓ

KAPCSOLJUK A VILÁGOT

A szokástól eltérően nemzetközi Zsibongóval jelentkezünk. A Magyar Távirati Iroda lézersugaras telefotó-készülékének segítségével — amelyen havonta 5—6000 felvétel érkezik Magyarországra — kapcsoljuk a Szovjetuniót, az Egyesült Államokat, Brazíliát... A pillanatfelvételek azt mutatják be, hogy a tizenévesek a világ minden részén egyformák, szeretnek játszani, dalolni, „divatozni", csak a világ nem egyforma még hozzájuk. De a Nagy Októberi Szocialista Forradalom egyik szép gondolata, hogy „legfőbb kincs a gyermek", már a föld több országában törvény lett.

TANZÁNIAI DALLAMOK

Csoportkép az egyik tanzániai kórus tagjairól. A gyerekek összegyűjtik és közkincssé teszik népük régi dalait.

ÁSVÁNYVIZET TESSÉK!

Brazília festői szigete Itaparica. Szépségéért és ásványvizéért sok ezer turista keresi fel. Az ásványvíz árusítása a gyerekek számára pénzszerzési lehetőség.

RÉGI, DE DIVATOS

Az indiai tizenéves lányok körében a sok száz éves nemzeti viselet — a szári — ma is divatos.

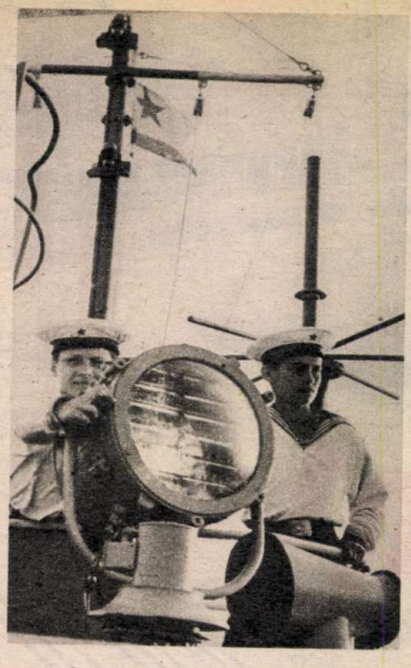

A HÉT KÉPRIPORTJA

A Szovjetunióban a Vlagyivosztoki Pionír Flotta zászlaja alatt száz gyerek igazi tengeren, valóságos hajót vezetve készül a hajóséletre. A flotta ifjú technikusai bemutatták saját készítésű robotmatrózukat, amely a fedélzetsúrolásban lehet a segítségükre.

JÁTÉK

A fotóriporter azt a pillanatot örökítette meg, amikor a futballozó egyiptomi gyerekek labdája a gizehi piramis csúcsa fölé került.

A RAJZOLÓK VÁROSA

Párizst a festők városaként ismeri a világ. Most arról kaptunk hírt, hogy a gyermekrajzolók városa is lett. A Pompidou kulturális központ szabadtéri tárlatán 1500 gyermek rajzát állították ki.

BIRKA-LOVAGLÁS

Az Egyesült Államokban a gyerekek számára is rendeznek rodeóversenyeket. A képen látható fiú azonban nem nyerte meg a birkalovaglás bajnoka címet...

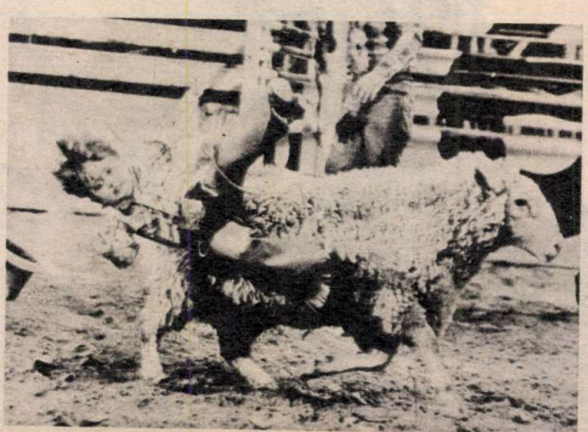

ZSIBONGÓ

KÖZÖS
NEVEZŐ

FUSS, ZSAKLIN!

A levél Salgótarjánból érkezett.

„És most tanácstalan vagyok, mert nagyon szeretnék újra edzeni és futni... Nyolcadik közben ki lehet tenni a tagozatról? ... És hova forduljak, mert sportolni, edzeni, futni szeretnék."

Ellátogattunk a Karancs-aljai városba, a Petőfi Sándor Általános Iskolába.

AZ IGAZGATÓ

Czene Gyula meglepő természetességgel fogadja látogatásunkat, nem aggályoskodik váratlan érkezésünk miatt. Fejből és büszkén sorolja a sportos iskola kiváló sporteredményeit. Egyébként történelem—pedagógia szakos tanár, ráérő idejében síel.

— Amikor egy gyerek a tagozatra jön, tudomásul veszi, mi több, egy papír aláírásával a szülők is elfogadják: a testnevelés tagozaton a diáknak vannak többletkötelezettségei! Ilyen maga az edzés, amely

alól senki sem vonhatja ki magát. Ráadásul e kötelességet nem is az iskola, hanem a legmagasabb sportszervezet, az OTSH úgy rendeli. Edzésre kell járni. Az már nem szabályba foglalt, de az iskola hagyományai által szentesített vállalás, hogy diákjaink, a sportban elsősorban a tagozatosok, megállják a helyüket. Nem törvény a győzelem, de az igen, hogy a petőfisek „meghaljanak" a pályán!

Évről évre akad olyan gyerek, aki nem tudja, vagy nem akarja teljesíteni e vállalást. Akár azért, mert kiderül: nem olyan teherbíró, mint gondolta, vagy egyszerűen rájön: a sport helyett neki a tanulással kell inkább foglalkoznia. Ilyenkor, a szülőkkel megbeszélve, a tanuló átkerül a nem-tagozatos osztályba. Ami semmi következménnyel nem jár, sőt: ha jut ideje, látogathatja az edzéseket.

Aki a sport közelében él, az tudja, hogy itt az egyik legfontosabb szó a fegyelem. Fegyelmet viszont csak úgy követelhetünk, ha mindenkivel szemben azonos a mérce. Vannak gyengébb képességű gyerekeink, akiket meghagyunk a tagozaton, egyszerűen azért, mert szorgalmasak. Aki viszont tehetséges, annak még szorgalmasabbnak kell lennie! Zsaklin pedig tehetséges futó. Ezért kapott most haladékot: az eddigi kilengések ellenére bizonyíthat! Rajta múlik, lesz-e futó belőle vagy sem!

AZ OSZTÁLYFŐNÖK

Ágfay Józsefné csodálkozva és némi rosszallással fogadja a levél hírét. Úgy véli: nagyobb őszinteséggel osztályon, iskolán belül maradhatott volna az „ügy".

— Zsaklin ügyes, rendes gyerek, az egyik legigyekvőbb diákom, akire számíthatok, ha szervezésről, közösségi munkáról van szó. Nem igazán jó tanuló, de mint az edzőitől hallom, tehetséges futó. Semmi gondom nem volt vele, pedig már negyedik éve vagyunk együtt. El is csodálkoztam, amikor meghallottam, hogy edzői panaszolják: nem jár edzésre. Akkor mi megbeszéltük a dolgot, s magam jártam el az edzőnél, hogy várjunk még a döntéssel, kapjon lehetőséget a bizonyításra. Egy hónapban maradtunk, azóta, úgy tudom, Zsaklin rendesen jár edzésre. Én bízom benne, hogy nem kell megválnia a tagozattól, ami az utolsó félévben nagy törés lenne.

A TESTNEVELŐ

Rákóczi István 31 éve dolgozik az iskolában. Keze alatt lett országos hírű sportos iskola a salgótarjáni. Egykori diákjai között számos neves sportoló akad.

— Zsaklin hozzám járt edzésre, de később magam döntöttem úgy, hogy legyen más a vezetője. Ő futni akart, én pedig nem engedek abból az iskolai követelményből, hogy ebben a korban minden oldalú terhelésre van szükség. Ő pedig a futáson kívül mást nem akart csinálni. Igaz, igyekezet híján olyanok voltak az eredményei, például kislabdahajításban, hogy megértem, ha elment tőle a kedve. Ezért gondoltam arra, hogy ott, ahol csak futni kell, jobban igyekszik majd. Mert a másik gond ez volt. Igazából nem hajtotta ki magát a salakon sem. Persze csalóka dolog volt ez, mert tényleg tehetséges. És ez a tehetsége kortársai fölé emelte. Egy ideig. Erre a képességre azonban rá kellene dolgozni és úgy láttam, hogy ő erre nem hajlandó. Az biztos, hogy én nem vagyok dicsérős típus. Mondom is a tanítványaimnak: addig jó, amíg szidlak benneteket. De ha én valakinek azt mondom: édes kicsi fiam..., az szedheti a szerelését és mehet.

AZ EDZŐ

Szilágyi István edző fiatal kora ellenére rövid idő alatt sok tehetséges gyereket indított el a sportban. Sajnálja, hogy nem a szakosztály eredményeiről írok.

— Zsaklint Rákóczi tanár úr adta át nekem. Elmondta, hogy tehetségesnek tartja, de azt is, hogy a lány nem kedveli az edzéseket. Akkor fenntartással fogadtam a véleményét, később össze is vitatkoztunk. Ma már én is úgy látom: igaza volt. Pedig a lány igazán tehetséges — volt. Olyan készség volt benne, ami kevés gyerekben, csakhogy ezt a készséget ki kellett volna hoznia magából. Ő ehelyett el-elbliccelte az edzéseket, és volt úgy, hogy nem mondott igazat. Nincs még egy tanítványom, akivel ennyit foglalkoztam volna, meglehet, egy kicsit sokat is. Most újabb megállapodást kötöttünk, próbáljuk meg egy hónapig, hátha változik a helyzet. Örülnék, ha így történne...

A LÁNY

Magyarffy Zsaklin, nyolcadikos. Ő írta az elkeseredett hangú levelet. Most iskolából jön, vállán a sportszatyor: edzésre megy.

— Hogy vagy, Zsaklin?

— Jól. Múlt héten beteg voltam, de már meggyógyultam. Járok edzésre.

— Mennyit futsz egy héten?

— Négy edzésünk van, nyolc kilométereket futunk, plusz a bemelegítés meg a levezetés.

— Magadban?

— Hogy?

— Magadban futsz-e? Csak úgy szórakozásképpen, az edzéseket kiegészítve?

— Mostanában nem. Amikor elkezdtem járni edzésre, akkor rendszeresen futottam külön is.

— Nem férne rád egy kis különmunka?

— Nem tudom. Lehet.

— Azt mondják, tehetséges vagy.

— Szeretek futni. És az eredményeim azt mutatják, tudok is. Elindultam az olimpiai ötpróbán: első lettem tizennégy kilométeren

— Szorgalmas ember vagy?

— Nem. Lusta vagyok.

— Volt már olyan helyzet az életedben, hogy valamiért meg kellett dolgoznod?

— Bábszakkörre jártam, eljutottunk Pestre is. Akkor sokat foglalkoztunk a bábokkal.

— Most kaptál egy újabb lehetőséget. Mit hoz ez az egy hónap?,

— Nem tudom. Megpróbálom. Rendesen fogok edzésre járni. Futni akarok.

A történet a valóságban természetesen, folytatódik tovább. Mi most megállhatunk, mert talán megtaláltuk közös nevezőnket. Hiszen Zsaklin futni akar. Tanárai pedig azt mondják: fusson, ha akar.

Reméljük, Zsaklin — képletesen és a valóságban is — futni fog! Mert van még egy dolog, amiben közös nevezőre kell jutnunk. Az, hogy a tehetség igazából mindenkinek a maga dolga. S hogy tehetségéért a legtöbbet mindenki maga tehet.

Magyarffy Zsaklin a Karancs-alján azzal, hogy fut.

Másoknál jobban. És mindenkinél többet.

Major Árvácska

KÄTHE KOLLWITZ: ÉHSÉG

MIÉRT KEZDŐDÖTT
MERT VOLTAK BELENEMNYUGVÓK
MERT VOLTAK MEGBÁNTOTTAK
MERT VOLTAK TEGNAPI
MAGÁNYOSOK
MERT VOLTAK VIRRASZTÓK
MERT VOLTAK ÉHEZŐK
MERT VOLTAK PUSKINI VERSEK
MERT VOLTAK ARANYSZÁJÚ
KÓRUSBAN DALOLÓ HAJÓVONTATÓK
...
NYUGTALANSÁG FORR AZ ÉJBEN
MINDENKI ELLENÜNK TÁMAD
GYŰRŰBEN A TÉLI PALOTA

(Andrzej Zaniewski)

NAGY IDŐK EMLÉKEZETE

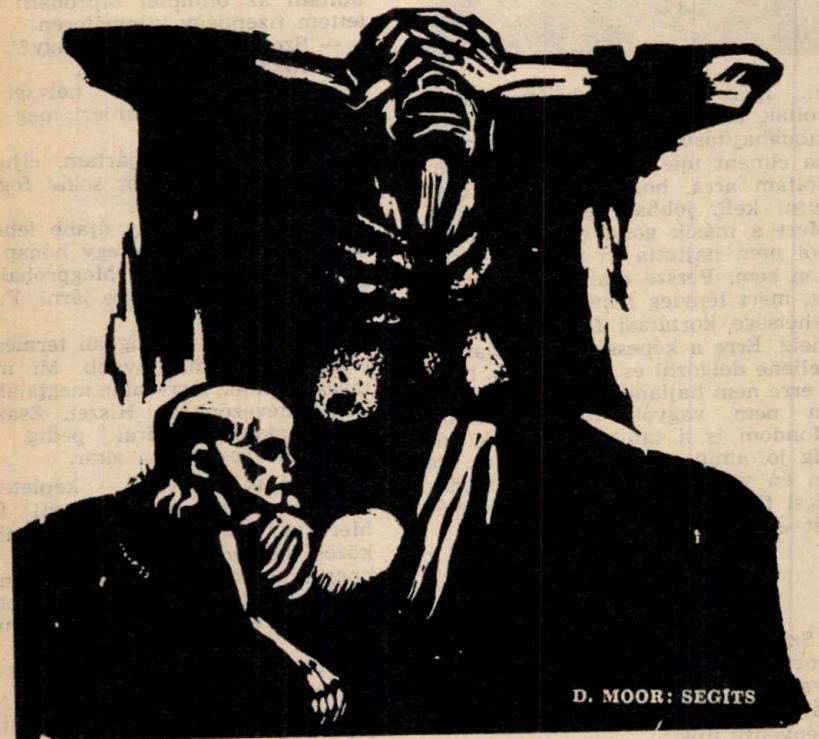

D. MOOR: SEGÍTS

Vörös ló, szállj le itt-teremj!
Te húzzad Földünk, kordénk.
Keserű lett nekünk a tej
e rossz tető alatt rég.

De kell, hogy víztiszta üveggel
láss engemet, fáradt apádat!
Ki rímet, hangot, eszmekört
ünnepi köntösként terád ad.

Igen, munkása voltam egykor
ama fehér és boldog útnak,
hol lábaid biztos tudattal
bátran, felszabadulva futnak.

Kvarccal kiraktam, hengereltem
entestemmel, hogy sima légyen
s átadtuk néked: agy, szív, és vér
és világszabadság, mi négyen.

Járj rajta vígan fütyörészve
és üdvözülj könnyű porában.
S adj hálát!... Vagy irigyelj érte,
hogy én születtem meg korábban!

(Somlyó Zoltán)

KORABÉLI PLAKÁT

Zablád a szivárvány leszen
és hámod észak fénye.
Röpítsd a Földet sebesen
más keréknyomba végre.

Sörényeden hajnal legyen
farodon Földünk árnya,
túl a csillagpor-fellegen
vágtass a jó hazába.

(Szergej Jeszenyin)

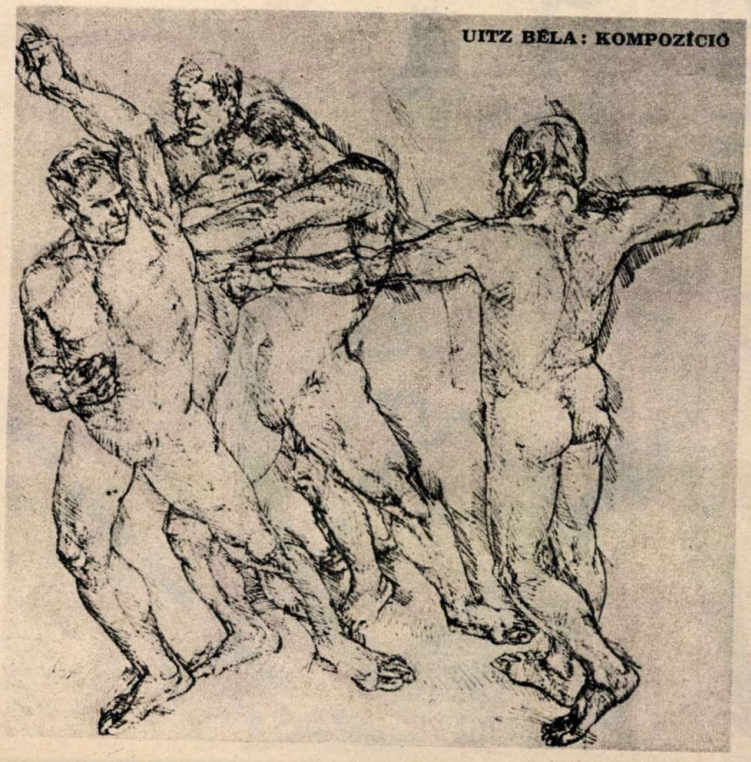

UITZ BÉLA: KOMPOZÍCIÓ

SOMOGYI ÁRPÁD: SZABADSÁG

Érzem, hogy még sok minden kívánna
megszólalni egyszer általam:
elfojtott dübörgés némasága,
kőrepesztős földalatti lárma,
füstön átszivárgó fájdalom.
Nem tudom, szélnek, tűznek, vízeknek
adósa még mennyivel vagyok...
De helyettem almáim fizetnek –
kaput tárnak nékem és vezetnek
követni a hajnalcsillagot.

(Anna Ahmatova)

BOLDOGFAI FARKAS SÁNDOR: GITÁROS

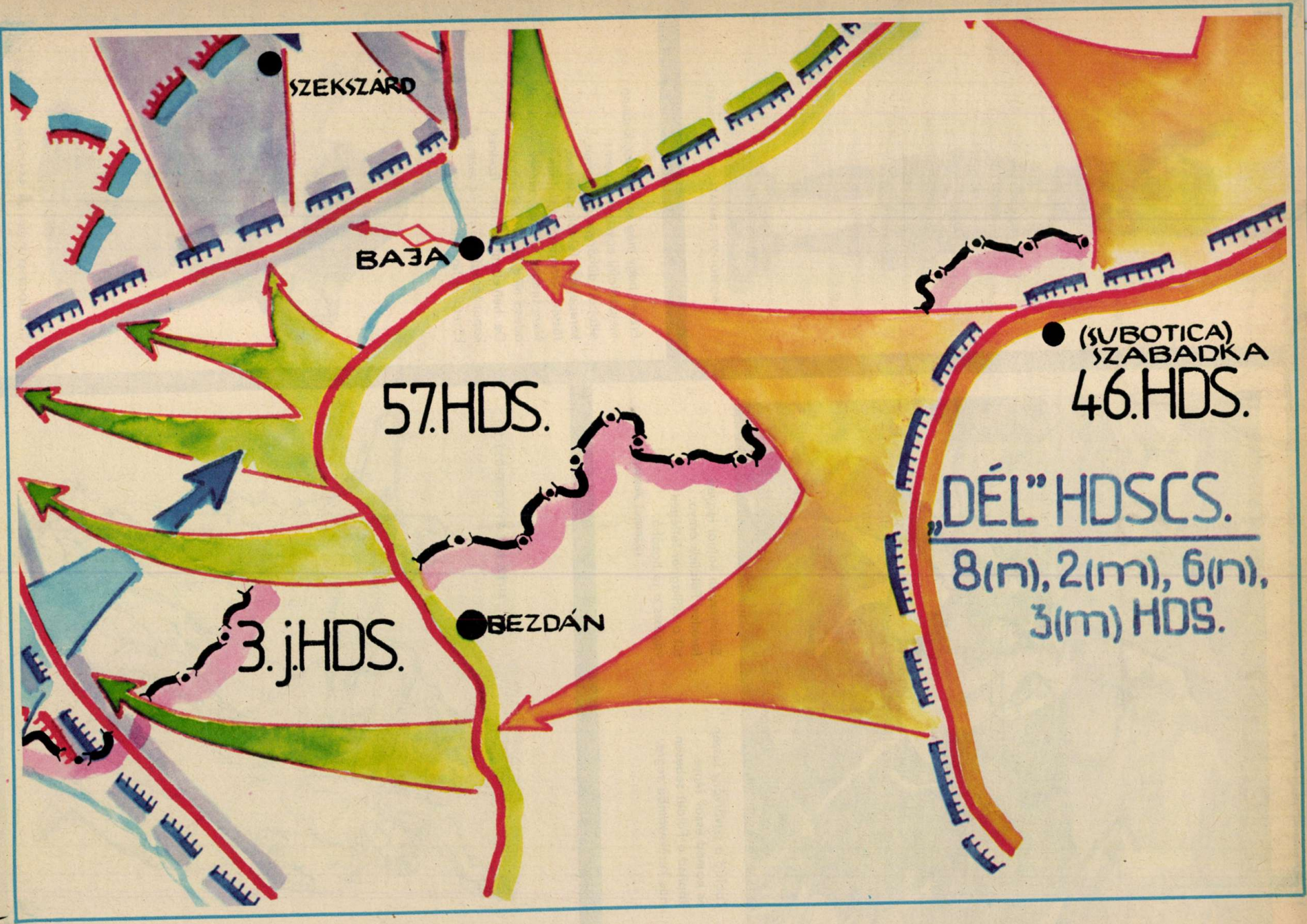

VÁGD KÖRÜL ÉS RAGASZD FEL!

FELSZABADÍTÓINK HŐSI ÚTJA (8.)

Miközben Nagyvárad, Debrecen és Nyíregyháza körzetében folytak rendkívül elkeseredett küzdelmek, természetesen a 2. Ukrán Front arcvonalának balszárnyán sem tétlenkedtek a Vörös Hadsereg csapatai.

Mint a Pajtás október 11-i számában olvashattátok, Slemin altábornagy 46. hadserege már a hadművelet első napján megközelítette a támadási sávjába eső szakaszát a Tiszának. Rövidesen Zenta és Óbecse (Becej) között átkeltek a folyón, és hídfőt foglaltak a túloldalon. Ezzel egyidejűleg a Tisza-parti nagyváros, Szeged irányába előretörő 37. lövészhadtest október 8-án estére már alig 20 kilométernyire állt e rendkívül fontos közigazgatási központtól.

Azt a lélektani helyzetet, hogy mind az arcvonal középső szakaszán Plijev altábornagy magasabbegységei, mind délen az 53. és 46. hadsereg csapata 8-ára elérték, vagy megközelítették a Tiszát, jó érzékkel használta fel a szovjet politikai és katonai vezetés arra, hogy ezen az éjjelen adták át Magyarország képviselőinek az előzetes fegyverszüneti feltételeket.

Az addig elért sikert továbbfejlesztve, a 46. hadsereg csapatai október 9-e és 12-e közötti napokban 80 kilométer szélesre bővítették a Szegedtől délre létrehozott hídfőt. A polgári lakosság képviselőinek meggyőző érvelésére — a város megóvása érdekében — a közúti és vasúti hidak felrobbantása után a magyar parancsnokság október 10-én kivonta csapatait a helységből. Így október 11-én a 37. lövészhadtest alakulatai harc nélkül bevonulhattak Szegedre. Még ezen a napon felszabadult Szabadka (Subotica) is.

Az 57. hadsereg 27. hadtestének magasabbegységei október 8-ára a Törökszentmiklós, Tiszaföldvár vonalra jutottak ki. Ezt követően Szolnoktól délre szintén átkeltek a folyón.

Ekkor azonban a Moszkvában fegyverszüneti tárgyalásokat folytató küldöttségen keresztül Horthy Miklós, Magyarország kormányzója olyan kéréssel fordult a szovjet kormányhoz és a Legfelsőbb Főparancsnoksághoz, hogy állítsa le a Tiszán átkelt szovjet csapatok előrenyomulását. Ennek megfelelően október 11-én 16 óra 25 perckor Malinovszkij marsall utasította Slemin és Monagarov altábornagyokat a 46. és 53. hadsereg támadásának leállítására. „Semmiféle további előremozgást külön intézkedésemig ne folytassanak!" — szólt a parancs.

A magyar hadvezetés nem tudta megfelelően értékelni ezt az előzékeny magatartást, és a szovjet csapatok önmagukra kényszerített passzivitását a 3. hadsereg helyzetének megjavítására igyekezett felhasználni. Az sem zavarta a legfelsőbb magyar politikai köröket, hogy az előző napok nagy szovjet sikereinek hatására — a kormányzó jóváhagyásával — 1944. október 11-én 19 óra 57 perckor a magyar delegáció Moszkvában aláírta az előzetes fegyverszüneti egyezményt.

Amikor egyértelművé vált a magyar szándék komolytalansága, illetve amikor a németek által támogatott október 15-i nyilas hatalomátvétel még Horthy Miklóst is elsöpörte, semmissé vált minden megegyezési lehetőség. Így a 2. Ukrán Front balszárny-erőinek is folytatniuk kellett felszabadító harcukat.

Az október 22-én Kisújszállás körzetében ütközetbe vetett 7. gárdahadsereg háromnapos sikeres támadása eredményeként nemcsak visszaszorította a szolnoki hídfőből támadó német páncélos hadosztályokat, hanem annak kiürítésére is kényszerítette azokat.

A 46. hadsereg — már a Duna—Tisza közén törve előre — október 21-ére kijutott a Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Baja vonalra.

A 2. Ukrán Front csapatai tehát 1944. október 6-a és 28-a között súlyos harcok, jelentős áldozatok árán felszabadították Magyarország tiszántúli részét, valamint a Duna—Tisza közének déli területeit. Ezzel megteremtették annak lehetőségét, hogy az ország közel egyharmada a szabadság útjára lépjen.

Dr. Füzi Imre—
Dr. M. Szabó Miklós

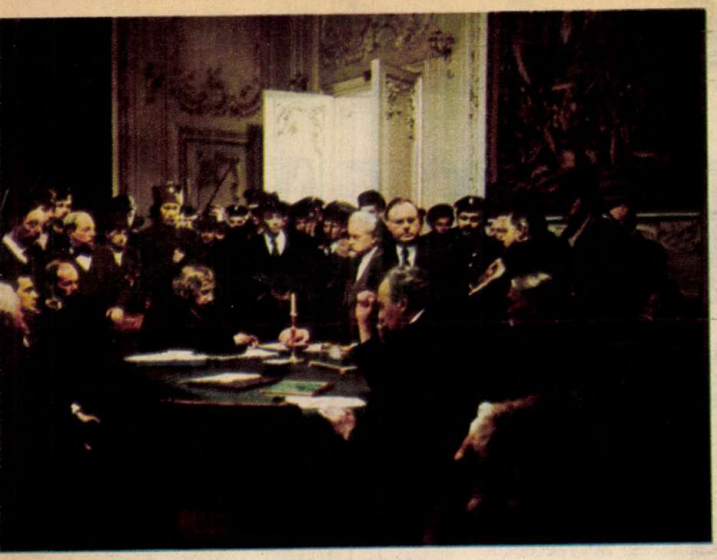

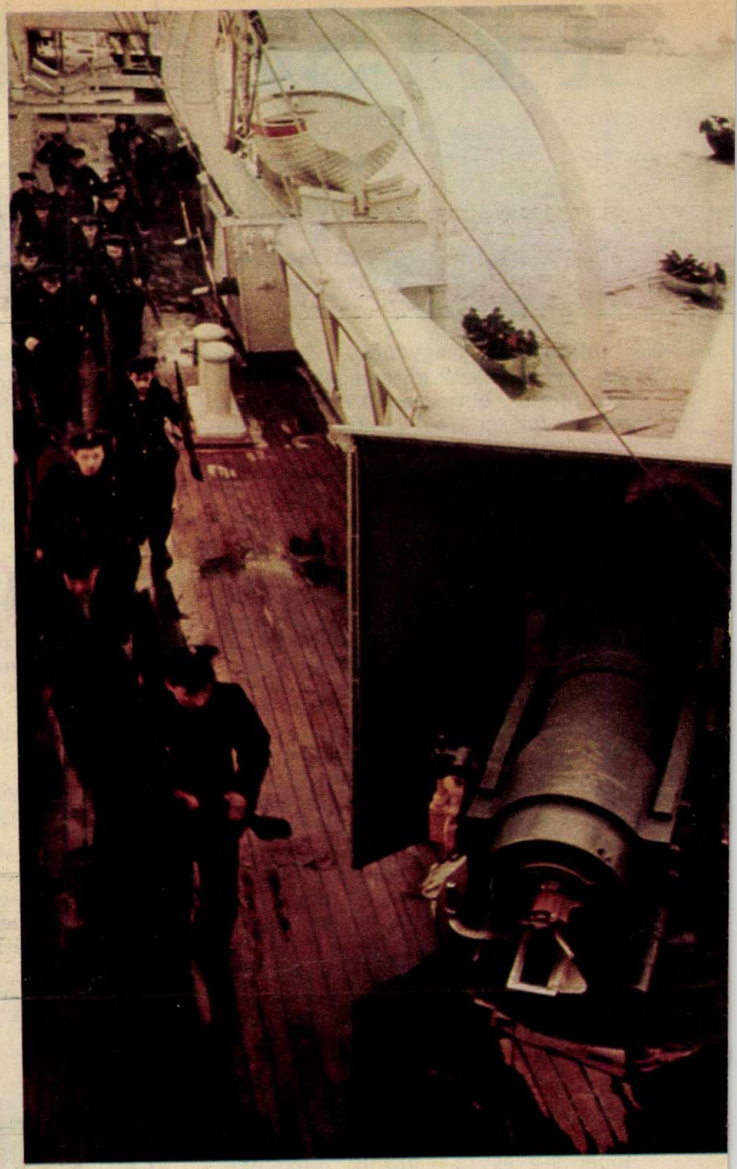

ОЕДИНЯЙТЕСЬ

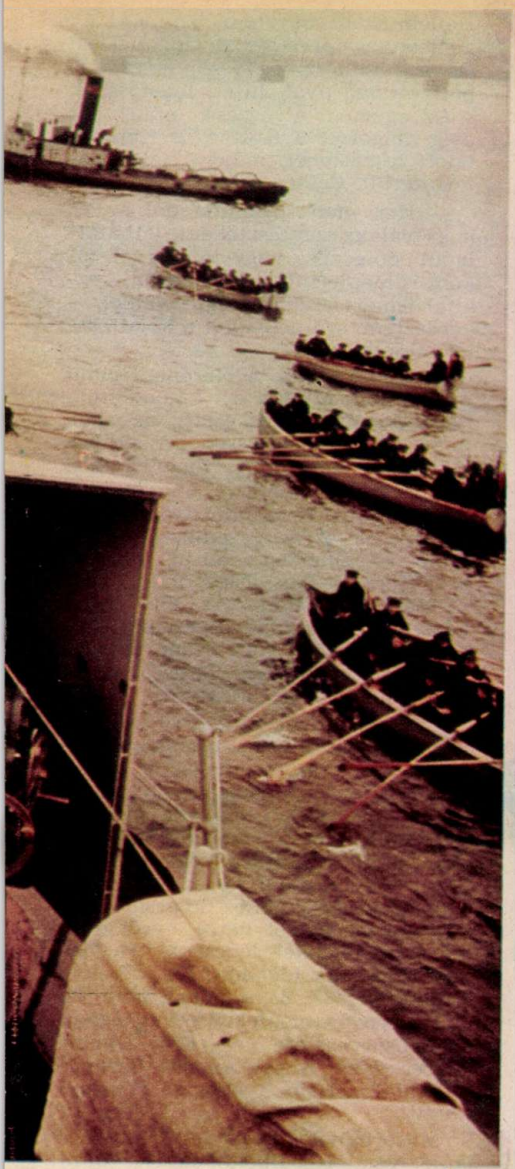

A SZEMTANÚ

Részlet John Read, amerikai újságíró „Tíz nap, amely megrengette a világot" című világhírű riportkönyvéből, amely a Nagy Októberi Szocialista Forradalom krónikája. A könyv nyomán készült — és hamarosan nálunk is látható — filmet Láttuk az új világ születését címmel Szergej Bondarcsuk írta és rendezte. Ebből az alkotásból láthattok itt néhány látványos jelenetet.

*

A Szmolnij masszív homlokzata ki volt világítva, amikor odaértünk, és az odatorkolló sötét utcákból csak úgy özönlöttek a sietők emberek. Autók és motorkerékpárok jöttek-mentek. A kapun kiforduló óriási, elefántszürke páncélautó erősen tülkölt. Tornyán két vörös zászló lobogott. Hideg volt, a külső kapunál őrt álló vöröskatonák tüzet gyújtottak. A belső kapunál is lobogott egy tábortűz, az örök ennek gyenge fényénél lassan betűzték ki igazolványainkat, és fürkésző tekintettel vizsgálgattak bennünket. A kapu mellett felállított négy géppuskáról már levették a vitorlavászon takarót, és a géppuskaheveder kígyóként tekeredett rájuk. Az udvaron, a fák alatt hosszú sorban zakatoló páncélautók álltak... A légkör tele volt nyugtalansággal. A lépcsőn nagy tömeg jött lefelé, munkások fekete zubbonyban, kerek fekete prémkucsmában, soknak közülük puska lógott a vállán, katonák piszkos színű köpenyben és szürke szőrmesapkában, itt-ott egy-egy vezető. Éppen ekkor ért véget a Petrográdi Szovjet rendkívüli ülése. Kamenyevhez léptem, aki kommentár helyett folyékony franciasággal felolvasta az imént elfogadott határozatot:

„A Munkás- és Katonaküldöttek Petrográdi Szovjetje köszönti a petrográdi proletariátus és helyőrség győzelmes forradalmát, és különösen kiemeli azt az egységet, szervezettséget és fegyelmet, amely a tömegek felkelését jellemezte. Alig ismerünk ennél vértelenebb és sikeresebb felkelést... Az új munkás- és parasztkormány azonnal igazságos és demokratikus békét fog ajánlani az összes hadviselő országoknak... Azonnal megszünteti a nagybirtokot, és a földet felosztja a parasztok között. Megvalósítja az ipari termelés és az elosztás feletti munkásellenőrzést, biztosítja a bankok ellenőrzését, majd államosítását...

A Petrográdi Szovjetnek meggyőződése, hogy a városi munkások, a szegényparasztokkal szövetségben biztosítják a teljes forradalmi rendet, amely a szocializmus győzelmének elengedhetetlen feltétele..."

— Szóval önöknek az a véleményük, hogy már győztek?

Kamenyev vállat vont.

— Egyelőre még igen sok dolgunk van. Rengeteg. Még csak a kezdet kezdetén vagyunk...

KEDVES ISMERŐS

Képernyőn innen és túl

Gross Arnold grafikus a Stúdió vendége

Megnyomjuk a tévé gombját és íme, máris ránk köszön valamelyikük: jó estét kívánok! És nem kell visszaköszönni, és egyáltalán nem kell rájuk tekintettel lenni, mert sohasem pisszennek ránk a képernyőről, ilyenformán: ejnye, de neveletlen vagy, édes fiam. Egy kicsit mégis olyanok, mint a családtagok, hiszen otthon vannak velünk otthonunk falai között. A dolog mégsem ilyen egyszerű, mi több, egészen különös ez a kapcsolat. A tévés számára a közönség személytelen, a mi számunkra viszont mindegyikük külön egyéniség, ha úgy tetszik, személyiség. Persze, hogy az legyen, nem elég hétről hétre megjelenni a képernyőn és mosolyogni. Ahhoz, hogy valaki több legyen, mint ismert arc, el kell hitetnie velem, a nézővel, hogy amit mond, az nem az ismeretlen tömegnek szól, hanem nekem. Ha ezt hiszem, érzem, kapcsolatunk máris bensőséges. Szívesen hallgatom, amit mond.

Így vagyok például Érdi Sándorral, a Stúdió című kulturális műsor főszerkesztőjével is. Nem mondhatom, hogy pokolian szuggesztív, azt sem állíthatom, hogy lehengerlő modorú, és olyan látványosan jellegzetes hibával sem rendelkezik, amivel már az első látásra megragadná az ember figyelmét. Nem hadar, nem raccsol, nem gesztikulál, egyszerűen csak jelen van. És senkire nem emlékeztet, és senkire nem hasonlít, csak szimpatikus.

Hogyan lesz valakiből televíziós személyiség? A kérdés, bár egyszerűnek tűnik, mégis meglehetősen visszatetsző, főként annak, akinek válaszolnia kell rá, hiszen erre az élete a felelet.

— A középiskolai évek után nem mentem azonnal az egyetemre. Egy ideig dolgoztam. Segédmunkásként az Állami Könyvterjesztő Vállalatnál, statisztaként a filmgyárban, színházakban... szóval kerestem magamat. Nyilván az utat kerestem, ami ide vezet, csak akkor még nem tudtam pontosan, hogy az „ide" hol is van — mondta Érdi Sándor, és derűsen idézgette tovább a múltat. — Egyetemi évek a Bölcsészkar irodalom—népművelő szakán. Ez az időszak nem a vizsgadrukk lázától fényes, legalábbis számomra nem. Hanem az az Egyetemi Színpad! Az a bizonyos híres-neves Universitas! De sok színész, rendező, tévés kapott ott szárnyat, hitet, lehetőséget.

Az egyetem elvégzése után hét évig dolgozott a Kulturális Kapcsolatok Intézeténél, majd a televízióhoz került. Célhoz ért.

— Hol, melyik ponton dől az el, hogy valaki szerkesztőként, láthatatlanul dolgozik, vagy műsorvezetőként is megjelenik a képernyőn, s ezáltal ismert személyiséggé válik? — kérdeztem, s ő példának a saját esetét mesélte el.

A Stúdió elődje a Nézőpont című műsor volt. Miután ezt kigondoltuk, megterveztük, elérkezett az idő, hogy el is fogadtassuk. A próbaszámhoz nem tudtam hirtelenjében műsorvezetőt szerezni, így magam ültem le az asztalhoz. Gondoltam, úgyis csak az az öt ember lát, aki majd remélhetően szabad utat ad a műsornak. Nos, ezzel a kis „beüléssel" kezdődött. Az első igazi adás, és még a rákövetkezendő egynéhány, pokoli volt. Nem egyszerű szembenézni egy kamerával, és azt mondani neki: jó estét!

A Nézőpontot a Stúdió'80 követte, a minden kulturális eseményre figyelő, nagy, színes magazin, amely hétről hétre tájékoztat, propagál, ajánl: színházat, könyvet, filmet, képzőművészetet, zenét, szóval mindent, ami a kultúra fogalomkörén belül művészetnek neveztetik, vagy valami módon ahhoz kapcsolódik.

A műsor hétről hétre, évről évre az eseményekkel lépést tartva haladt előre az időben. Lett belőle Stúdió '81, '82, '83, s most Stúdió '84. E képernyőn megjelenített újságnak öt műsorvezetője van. Érdi Sándor főszerkesztő, Kepes András, Szegvári Katalin, Baló György és Petrányi Judit.

Műsoruknak két és fél millió nézője van. Körülbelül annyi, mint egy közepes kriminek. Népszerű tehát a Stúdió '84 a felnőttek körében. Persze, hogy a felnőttek körében, hiszen nekik készül, hozzájuk szól. Szerencsére ez a kizárólagosság elgondolkodtatta Érdi Sándort és kollégáit. Először a műsoron belül üzenni próbáltak nektek gyerekeknek, remélve, hogy apu, anyu vagy a tanár néni majd elmondja, továbbítja a számotokra is izgalmas információkat, később azonban megerősödött a szándék: „Ne üzengessünk tovább, mi magunk szóljunk a gyerekekhez" határozták el a Stúdió munkatársai, és megszületett az ötperces Mini-stúdió, amely számodra is kedvező időben, valamivel tizenkilenc óra előtt jelentkezik a képernyőn. És felhívja a figyelmedet lemezre, könyvre, bábszínházra, színházra, filmre, zenére. Tájékoztat és biztat, szól hozzád, és szót ad. Ugye, milyen jól teszi? Ugye, milyen jól teszik? Hiszen benned, veled kezdődik az a folyamat, ami felnőtt korban majd kiteljesedik, s amit úgy nevezünk, hogy kulturális igény, avagy fogékonyság a művészet szépségére, igazára.

Magyar Katalin
Fotó: Potzmann János

Érdi Sándor beszélgetőtársa Ruttkai Éva

PAJTÁS

ÉRDI SÁNDOR

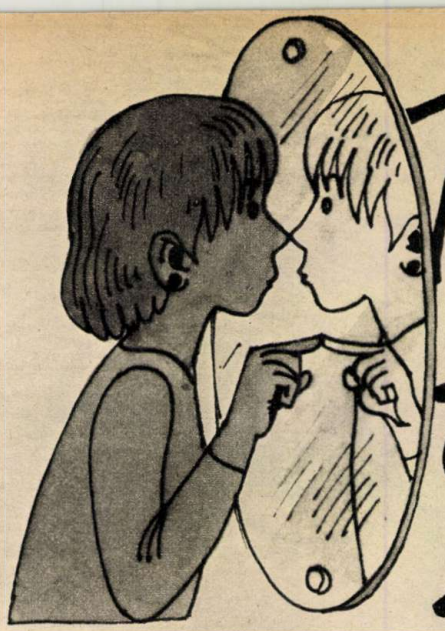

Tanulás-tükör

Nemrégiben – emlékezhettek – kissé félve írtunk a tanulásról.

Azóta kiderült: a diákok eme keservesnek tartott kötelessége nem is olyan keserves dolog, így már nem tartunk attól, hogy átlapozzátok ezt az oldalt. Sőt! Arra számítunk, hogy kérdéseink némiképp felcsigázzák az érdeklődéseteket.

Nem egy – napjainkban népszerű – tesztet készítettünk, ahogy a megoldások végén sem bíráljuk el, ki mit csinált eddig rosszul és hogy a jövőben hogyan lehetne okosabban... Hiszen az értékelés kialakulhat mindenkiben – magában. Azzal, hogy őszintére csiszolt tükröt tart maga elé. (Még akkor is, ha a tükör itt-ott „görbe" lesz...)

De hogy ez a komoly játék ne csak a magatok szórakozása legyen, válaszaitokat készítsétek el két példányban. Egyiket tartsátok meg, a másikat küldjétek el szerkesztőségünk címére. Mert azért mi is – a szerkesztőség tagjai és a játékba besegítő oktatási szakemberek – kíváncsiak vagyunk, mit mutat vajon a tanulás-tükör?

Ha rövidnek találjátok a válaszokat, szívesen fogadjuk bővebb megjegyzéseiteket is a tanulásról.

A megfejtések mellé írjátok meg: hányadik osztályba jártok, van-e testvéretek, ha igen, hányan vannak, milyen idősek?

Ki-ki eldöntheti, hogy névvel avagy jeligével küldi be válaszait szerkesztőségünkbe, legkésőbb november 20-ig.

Címünk: Pajtás szekesztősége, Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397.

A borítékra írjátok rá: TANULÁS-TÜKÖR.

1

Gondolkodtál-e már azon: mit tanulsz az iskolában? Törd egy kicsit a fejed és jelöld meg, hogy mit tanulhatsz ott

leginkább:

legkevésbé:

1. ismereteket, 2. tevékenységet, 3. dolgozni, 4. önállóan tanulni, 5. véleményedet megfogalmazni, 6. a világ megismerését, 7. önmagad megismerését.

2

Az alábbi megfejtés újra két szám! Mit gondolsz: a fenti hét közül, melyiket kellene tanítani?

leginkább:

legkevésbé:

3

Válassz! A két, párba tartozó tulajdonság közül szerinted melyiket várják el inkább tanáraid?

1. fegyelmezettség
   tudás
2. ügyesség
   fegyelmezettség
3. önállóság
   ügyesség
4. eredeti gondolkodás
   önállóság
5. tudás
   ügyesség
6. önállóság
   fegyelmezettség
7. önállóság
   tudás
8. eredeti gondolkodás
   fegyelmezettség
9. tudás
   eredeti gondolkodás
10. eredeti gondolkodás
    ügyesség

4

Nézd át újra a páros tulajdonságokat! Te magad melyiket tartod fontosnak a kettő közül?

5

Rangsorold 1-től 7-ig az alábbi válaszokat! Honnan tanulod az életben igazán fontos dolgokat?

1. iskolából
2. sajtóból
3. könyvekből
4. művészetből
5. barátaidtól
6. felnőttek egymás közti beszélgetéseiből
7. a felnőttekkel való saját beszélgetéseidből

6

Miért fontos számodra az iskolai tanulás?

1. tovább akarok tanulni
2. művelt szeretnék lenni
3. félek a bukástól
4. kötelező
5. nem fontos
6. érdekel

7

Mi most a célod? Mi késztet tanulásra ebben a tanévben?

1. javítani szeretnék az átlagomon
2. szeretném megtartani tanulmányi eredményemet
3. jutalmat kapok, ha jól tanulok
4. megbüntetnek, ha rosszul tanulok

8

Nézz rá „lelki" órádra! Mennyit tanulsz naponta?

1. elég, amit az órán hallok, otthon csak az írásos feladatokat kell megcsinálnom
2. sokáig kell tanulnom a leckét
3. a napi lecke mellett ismételnem is kell: gyorsan felejtek
4. alapvető dolgokat is gyakorolnom kell, így a helyesírást, számolást

9

Milyen tanulónak tartod magad?

1. jó
2. átlagos
3. rossz
4. tehetséges

10

Állj „tükröd" elé: milyen is vagy te?

1. szorgalmas, 2. lusta, 3. gyors felfogású, 4. lassú, 5. látás alapján tanulok könnyebben, 6. hallás alapján tanulok könnyebben, 7. emlékezetem tartós, 8. emlékezetem rövid, 9. alapos, 10. felületes.

11

Hogyan ellenőrzik szüleid tanulásodat?

1. megkérdezik, tanultam-e, 2. megnézik a táskámat, 3. kikérdezik a leckét, 4. külön feladatot adnak, 5. korrepetáló tanárhoz járatnak, 6. különórára járatnak.

12

Hol tanulsz?

1. otthon
2. napközben
3. tanulószobán
4. tízpercben

13

Mikor ellenőrzik szüleid a tanulásodat?

1. mindennap
2. alkalmanként
3. nagyon ritkán
4. soha

14

Mikor tanulsz többet?

1. ha rossz jegyet kapok, 2. ha jó jegyet kapok, 3. ha dolgozat, vagy felelés várható

15

Mettől meddig tanulsz naponta?

Írd le a tegnapi napodat! Hogyan készültél föl a mai napra?

POP SHOW ROCK

DEVÉNYI TIBOR ROVATA

Nagyon sokan érdeklődtek levélben a diszkótáncok iránt. Milyen stílusok vannak? Hogyan lehet megtanulni, kik a legjobbak a világon? Az érdeklődés egyik oka valószínűleg, a nemrég meghirdetett II. országos diszkótánc-verseny volt.

A diszkó megjelenésével új táncok is megjelentek. Ez természetes folyamat, mivel a diszkóban rendszerint táncolnak az emberek. Kezdetben kialakultak a ritmusközpontú táncok. Itt a párok egymástól függetlenül mozgatják végtagjaikat a zene ütemére. A legkönnyebb táncok közé tartozik, hiszen nincsen szabálya, úgy mozog mindenki, ahogy akar. A tehetségesebbek variálják a mozdulatokat, a sutábbak csak egyszerűen előre-hátra billegnek. A legelterjedtebb formája ez a mai táncoknak. Így táncol mindenki nálatok is egy-egy osztálybulin, vagy farsangi bálon. Természetesen ez nem elégítette ki a legügyesebbeket, hanem megpróbáltak koreográfiát készíteni. Ebben nagy segítségükre volt az első diszkótánc film, ahol John Travolta mint táncos ideál mozgott a kitűnő Bee Gees muzsikára.

Itt nyert polgárjogot a diszkótánc minden korosztályban. A ritmus felett győzött a dallam, az elegancia. Meg lehet fogni ismét a partner kezét, fel lehet használni a hagyományos táncok legnépszerűbb figuráit. Persze a fiatalok hamar ráuntak a számukra konzervatívnak tűnő tánclépésekre. Ráadásul új zene kezdett tért hódítani, amelyet egyszerűen úgy neveznek, újhullám. (New wave.) Monoton ritmus, megjegyezhetetlen dallam. Felgyorsult a tempó, és rettentő jópofa dolog lett ugrálni a diszkóban, mint egy népitáncos. Ez lett az úgynevezett ugrálós tánc. Ennyifajta tánc elég is volt ahhoz, hogy versenyeket kezdjenek rendezni belőlük. Elkészültek az első négy-ötperces produkciók. Betanult figurákat lejtettek a műfaj legjobbjai. Itt vált szét a diszkótánc. Színre léptek a színpadi táncosok, és akiknek nem volt ehhez tehetségük, azoknak maradt a jazzbalett és az aerobic, ahol — nagyon hasznosan — testkultúrájukat fejlesztették zenére a mozogni vágyók. Ezt még fokozták az újabb táncos filmek, amelyekben már a táncművészet szintjére emelték a diszkótáncot. Gondolok itt a Flashdance-ra, vagy az újabb Travolta filmre, az „Élni hagyni"-ra. A másik vonalat a Jane Fonda-féle aerobic videók erősítették. Ezután tovább gépiesedett a zene, és belépett az akrobatika. Az utcán gyakorolták a szögletes ritmusú zenére az új, szögletes táncot, a break-et. A mulatságos mozdulatokat néhány szaltó vagy félkarú ülőforgás színesítette. Az lett a legügyesebb, aki a legmagasabbra dobta a lábát, vagy egy perc alatt a legtöbbet tudott bukfencezni. Ezekkel a táncokkal új öltözködési divat is született. Az aerobic-zoknitól a fehér kesztyűig mind egy-egy jelképe lett a műfajnak. A tavalyi és az idei diszkótánc-verseny főleg a legújabb diszkótánc formára épül. Az első verseny győztese részt vett a világbajnokságon, és nem hozott szégyent a magyar diszkótáncosokra. Azóta már rendeztek kétnapos maratoni táncversenyt a Balatonon, és egy nagy felmérő versenyt a Skála Sztráda parkolójában. Mindkét verseny azt bizonyította, hogy egyre több művelője van ennek a táncnak, és egyre magasabb szinten járják. Különösen nagy versenyre számíthatunk, mivel az előző évihez képest ügyesebbek lettek a női táncosok. Hogy a tánc mennyire fontos dolog lett a szabad idő eltöltésében, bizonyítja a Televízió gyermekosztályának új sorozata, amely Tánciskola címmel indul hamarosan a képernyőn.

Tánc a sztrádán

Így kezdődött . . .

Travolta jóvoltából ilyen lett

KENGURU

Új sorozat indul a Gyermekrádióban. Mozogni hív benneteket. Minden adásban 3-4 perces gyakorlatot végzünk zenére, amelyek rajzát lapunk az adás hetében leközli. A műsor minden negyedik szombaton 13.05-kor hangzik fel a Petőfi adón. Rajzunk a november 3-i adás gyakorlatait tartalmazza. Javasoljuk, hogy vegyétek fel a gyakorlat zenéjét magnóra, hogy naponta megismételhessétek.

Árnyékbox

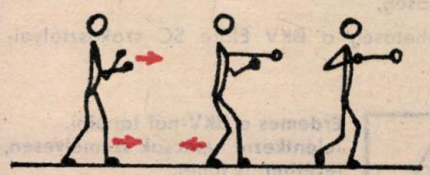

Fekvőtámasz

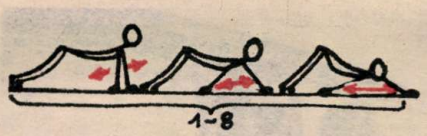

Napimádás

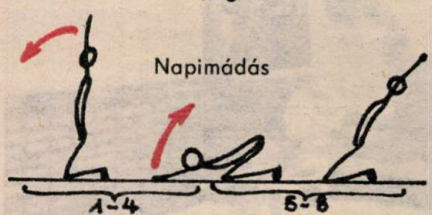

Dűlő malom

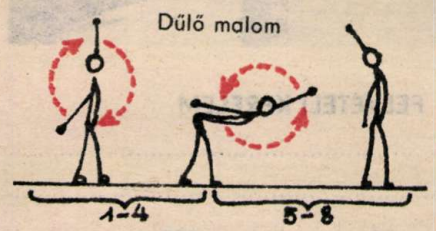

Kozáktánc

Cserebogár

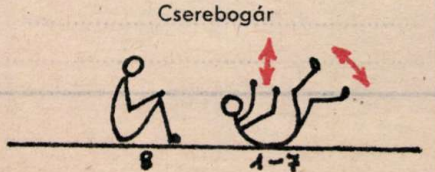

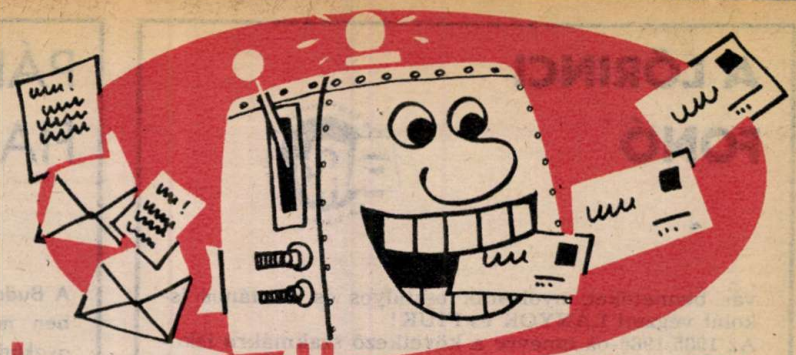

levélbontó

Nyílt levél
MIT TEGYÜNK?

Október elején expresszlevelet kaptunk Varajti Violától Kalocsáról: „A házunk oldalán, az eresz alatt van egy fecskefészek. De lakói még nem költöztek el, mivel a három fióka nem elég erős ahhoz, hogy hosszú útra keljen. Itt Kalocsán már hűvösek a hajnalok, a madárszülők egyre kevesebb élelmet találnak, és félünk, hogy mind az öten elpusztulnak. Mit tegyünk? Építenénk drótkalitkát vagy szereznénk üvegkalitkát. De mivel etessük őket? Hiszen télen nem találunk rovart a számukra. Örülnénk, ha megmenthetnénk madarainkat, s tavasszal újra kezdhetnék természetes, megszokott életüket."

*

A levél kézhezvétele után felhívtuk telefonon a Madártani Intézetet, és dr. Győry Jenő ornitológustól a következő választ kaptuk: „A fecskék igényes madarak, a táplálásuk szakértelmet igényel. Ha a gyerekek vennék gondozásukba télire, valószínűleg elpusztulnának. A sorsuk az időjárástól is függ. Ha még legalább két hétig enyhe maradna az idő, elképzelhető, hogy megerősödnének, és szüleikkel együtt el tudnának repülni az északról jövő fecskékkel. De ha nem lesz jó idő, a szülő-fecskepár ösztönszerűleg útra kel, s ekkor már a fiókák árván maradnak. Addig míg itt vannak, a szülők etetik a kisfecskéket. Arra az esetre, ha magukra maradnak, azt tanácsolom, hogy vigyék el Violáék a fiókákat a közeli termelőszövetkezet egyik állattartó istállójába. Volt már rá példa, hogy istállóban átteleltek fecskék. Az enyhe hőmérséklet miatt ott megélnek és szaporodnak a rovarok, pl. a legyek, a szúnyogok. A fecskék táplálékhoz tudnak jutni, s így átvészelhetik a telet.

Jó tudni, hogy a fecskék egy évben többször költenek. Ha valamelyik „fészekalj" bármilyen oknál fogva elpusztul, a fecskepár igyekszik azt pótolni, és ez bizony kitolódhat a vonulási időn túlra is. Kalocsán is ez történhetett."

PÁLYAVÁLASZTÁSI HÍREK

Mi legyek? Aki még vívódik, aki még nem döntött, s mindenki, aki ezen a kérdésen töri a fejét, bizonyára örömmel olvassa a következő híreket:

*

1984. november 9-én jelenik meg az Élet és Tudomány pályaválasztásról szóló száma, elsősorban az általános iskolások részére. Jó lenne, ha minél többen elolvasnátok ezt a folyóiratot, mert esetleg választ kaphattok pályaválasztással kapcsolatos kérdéseitekre.

A televízióban 1984. november 13-án és december 11-én újra jelentkezik a MI LEGYEK? című pályaválasztási műsor. Az adásokban arra keressük a választ, hogy mit lehet tenni a minél jobb pálya-, illetve iskolaválasztás érdekében. A műsorok készítői arra kérnek benneteket, hogy írjátok meg pályaválasztással kapcsolatos problémáitokat, gondjaitokat, kérdéseiteket a következő címre: Magyar Televízió, Budapest, 1810. A borítékra írjátok rá: MI LEGYEK? (A műsorkezdés pontos idejét a Rádió- és Televízió-újságból tudhatjátok meg.)

OPI Pályaválasztási Tanácsadó

A LŐRINCI FONÓ

vár benneteket, nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett LÁNYOK és FIÚK!
Az 1985/1986-os tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges 14-15 éves LÁNYOKAT és FIÚKAT:
lányokat fonó; fiúkat textilipari gépszerelő, géplakatos valamint esztergályos szakmára szerződtetünk a LŐRINCI FONÓ szakmunkástanulójaként.
Felvételi vizsga nincs! A tanulmányi idő 3 év.
A tanulmányi idő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók nyújtanak segítséget a fenti szakmákat választó, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez és a szakmunkás-bizonyítvány megszerzéséhez.
JUTTATÁSAINK:
FONÓ szakmunkástanulók részére:
— napi 4 Ft-ért ebéd;
— havi 20 Ft-ért autóbuszbérlet.
A három tanév teljes idejére ingyenes a
— kollégiumi elhelyezés;
— tankönyvek, tanszerek;
— munkaruha, iskolaköpeny, fejkendő, munkacipő.
Ezenkívül a tanulókat a következő juttatások illetik meg havonta:
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft lehet (a tanulmányi eredménytől függően).
A többi szakmunkástanuló részére juttatásaink a következők:
— kollégiumi elhelyezés;
— havonta autóbuszbérlet;
— napi 4 Ft-ért ebéd (az iskolai napokon az iskolában, üzemi gyakorlat idején gyárunkban);
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft lehet (a tanulmányi eredménytől függően);
— tanulmányi ösztöndíj a II. évfolyamtól 130—600 Ft (a tanulmányi eredménytől függően).
A LÁNYOK és FIÚK részére a III. évben lehetőséget biztosítunk a teljesítménybérben történő foglalkoztatásra.
A kereseti lehetőség a szakmunkás-bizonyítvány megszerzése után a FONÓ szakmában 4000—6000 Ft, a többi szakmában a bérbesorolási kategóriától függően alakul.
Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatót küldünk.
Címünk: Pamutfonóipari Vállalat
Lőrinci Gyár
Budapest XVIII., Gyömrői út 85—91.
Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor kérd meg osztályfőnöködet, hogy a továbbtanulási jelentkezési lapodra írja rá, hogy a LŐRINCI FONÓBA jelentkezel: fonó, textilipari gépszerelő, géplakatos vagy esztergályos szakmára!
A jelentkezési lapodat a szakmunkásképző intézet címére szíveskedj elküldeni.
FONÓ szakmára: Bolyai János Textilipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet,
Budapest V., Markó u. 18—20.
A többi szakmára: 4. sz. Vörös Csillag Ipari Szakmunkásképző Intézet
Budapest XIX., Pf. 134. — 1675
Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon az 585-122/184-es melléken.
Szeretettel várunk gyárunk szakmunkástanulójaként!

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A Budapesti Közlekedési Vállalat korszerű tanműhelyeiben magas szinten foglalkozik a szakmunkástanulók gyakorlati képzésével.

A BKV-nál 17 szakma várja a fiatalokat.

A közúti villamosjármű-szerelő és a vasúti járműszerelő szakmára vidéki fiatalok is kérhetik a felvételüket.

JUTTATÁSOK, KEDVEZMÉNYEK:

- vállalati ösztöndíj (havonta 600—900 Ft),
- kollégium díjtérítés (havonta 150 Ft),
- ingyenes utazási igazolvány,
- üdülési lehetőség,
- sportolási lehetőség a BKV Előre SC szakosztályaiban . . .

Érdemes a BKV-nál tanulni. Jelentkezni nemcsak személyesen, levélben is lehet.

Cím: BKV Oktatási Központ, 1045 Budapest IV., Széchenyi tér 5. Telefon: 690-228.

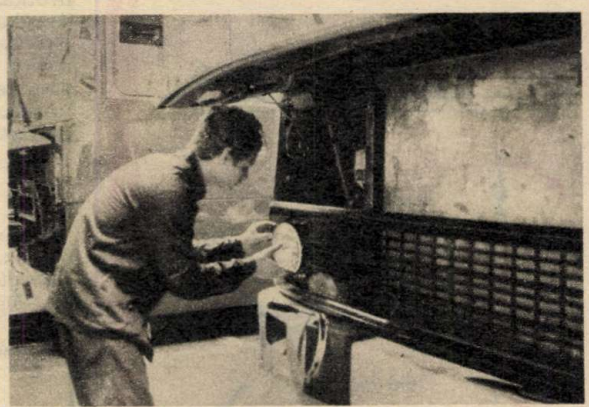

FELVÉTELI KÉRELEM

Név: .....
Szül. hely: .....
év ..... hó ..... nap .....
Anyja leánykori neve: .....
Elsősorban kért szakma: .....
Másodsorban kért szakma: .....
Kelt: .....
Lakcím, ir. sz.: .....
Szülői aláírás: .....

A BUDAPESTI VEGYIMŰVEK

szeretettel várja az általános iskolát végző fiatalok jelentkezését szakmunkástanulónak az alábbi szakmákra:

esztergályos, marós, hegesztő, vas- és fémszerkezeti lakatos, ács-állványozó, kőműves (kiemelt szakmák); géplakatos, vegyigépszerelő, gáz- és vízvezeték-szerelő, anyagmozgatógép-szerelő, Diesel-mozdony szerelő, villamosgép-szerelő, elektromműszerész, üvegműves, épületasztalos, szobafestő-mázoló, vegyianyaggyártó, erősáramú-berendezésszerelő, villamoshálózat-szerelő, irányítástechnikai műszerész (érettségizett, budapesti lakosok részére).

A kiemelt szakmákban a tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felül havi 200 Ft kiegészítést kapnak.

A tanulókkal szerződést kötünk társadalmi ösztöndíjra, melynek összege 300—800 Ft-ig terjedhet, valamint ennek 10—50%-ig tanulmányi pótlékot adunk, a tanulmányi eredménytől függően. Vidékiek részére kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

Gyakorlati oktatás alatt a tanulók kedvezményes ebédet, védőruhát kapnak. A tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést fizetünk.

A törzsgárdatagság elismerésénél a tanulóéveket beszámítjuk.

Dolgozóink pihenését szolgálják a Duna és a Balaton melletti üdülőink. Számtalan sportolási lehetőséget nyújtanak a vállalat sportszakosztályai.

A szakmunkásvizsga letétele után a vállalat a továbbtanulni szándékozókat támogatja.

Jelentkezni lehet személyesen vagy írásban a BUDAPESTI VEGYIMŰVEK személyzeti és oktatási osztályán

Budapest IX., Kén u. 5. — 1097; telefon: 277—275.

A MAHART HAJÓJAVÍTÓ LEÁNYVÁLLALAT SZAKMUNKÁSTANULÓ-FELVÉTELT HIRDET A KÖVETKEZŐ SZAKMÁKRA:

SZERKEZETLAKATOS (HAJÓÉPÍTŐ), HEGESZTŐ, CSŐHÁLÓZAT-SZERELŐ, ÁCS, ASZTALOS, VILLANYSZERELŐ, FESTŐ-MÁZOLÓ, GÉPLAKATOS (MOTORSZERELŐ), ESZTERGÁLYOS.

JUTTATÁSOK: munkaruha, kedvezményes étkezés, kollégiumi elhelyezés, a III. évben teljesítmény- (szakmunkás) bérezés, társadalmi tanulmányi ösztöndíj, szerződés esetén állandó kedvezményes vasúti igazolvány.

ÜZEMEINK VANNAK: Budapesten, Dunaharasztin, Szegeden.

JELENTKEZNI LEHET: a vállalat személyzeti és oktatási osztályán, Budapest, Pf. 97. — 1325; Budapest, IV., Népsziget.

Telefon: 697-777, szegedi üzemünkben: 6753 Szeged—Tápé.

NYOLCADIKOSOK, FIGYELEM!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba szerkezeti lakatos, hegesztő, csőszerelő, gépi forgácsoló (esztergályos), gépszerelő, villanyszerelő, ács-állványozó, öntő szakmát tanulni.

A képzés ideje: 3 év.

Amíg tanulsz, biztosítva van: kollégiumi elhelyezés, korszerűen felszerelt tanműhely, a tanulmányi ösztöndíjon felül, szakmától függően 700—1000 Ft társadalmi ösztöndíj, napi 3 Ft-ért ebéd, nyereségrészesedés, üdülés balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőség vállalatunk nyolc sportszakosztályában.

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség. Munkába álláskor 4000-5000 Ft juttatás. Modern munkásszálloda. Jó kereseti lehetőség.

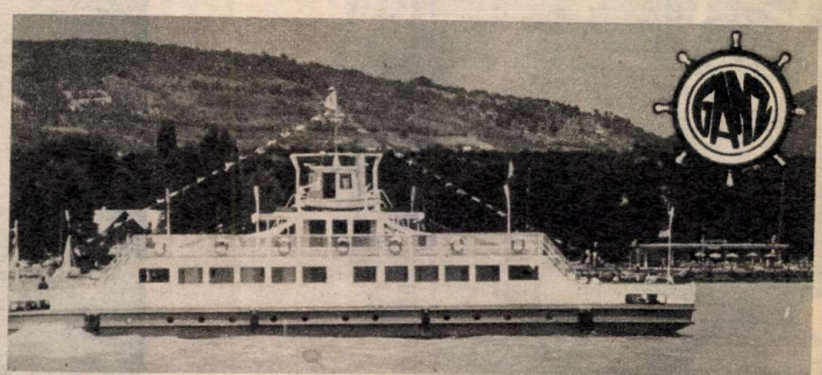

Érdeklődni és jelentkezni lehet:

MHD Központi Oktatási Osztály, Budapest, Váci út 202. — 1094. Telefon: 296-203.

MHD Tiszafüredi Gyáregység, Tiszafüred, Telefon: 53.

MHD Balatonfüredi Gyáregység, Balatonfüred, Telefon: 06—80—40—100.

MHD Váci Gyáregység, Vác, Derecske dűlő, Telefon: 06—27—11—411.

ARANY KORONG

A cím nem aranyból készült korongot jelöl, hanem azt az ifjúsági jégkorong-bajnokságot, amelyet immár évről évre megrendeznek a Szovjetunióban. Húsz éve helyi vetélkedő volt ez a bajnokság, ma a szovjet köztársaságok ificsapatai mellett a szomszédos Finnország is elküldi legjobbjait.

S hogy milyen egy gyerek hokicsata?

Nos, a szemtanúk szerint izgalmában, színvonalában felér egy világbajnoki döntővel. Igaz, a csapatok mellett a legrangosabb edzők szorgoskodnak, s nem kis dolog egy-egy győzelem az Aranykorong bajnokságán!

Aki gyerekfejjel ezen a versenyen helytáll, az előtt nagy valószínűséggel megnyílik az út a legjobb szovjet csapatokhoz.

Így már többszörösen érthető az elnevezés: aranykorong. Hiszen ismerve a szovjet hoki rangját: a gyerekkorban megkezdett út az igazi aranyhoz vezethet.

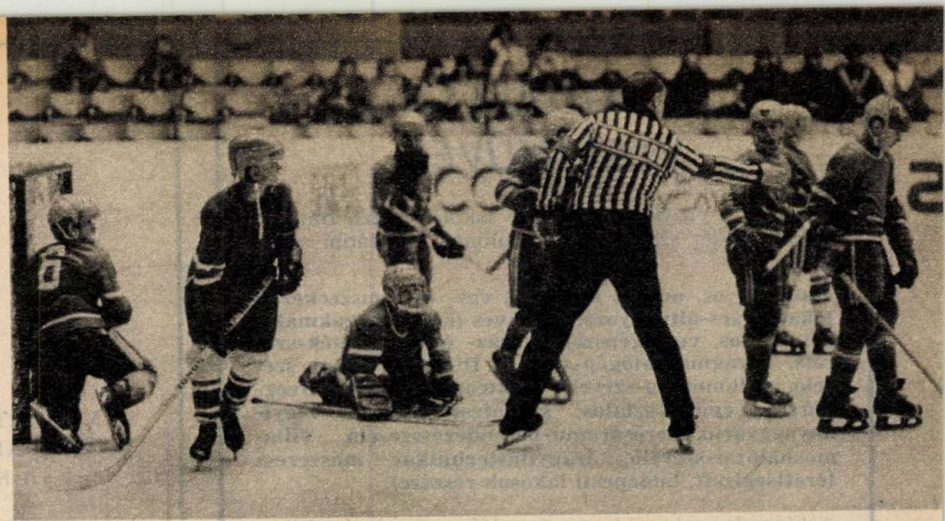

Gyerekversenyről van szó, de az izgalom és a játék olyan, mintha világbajnoki döntőn lennénk

Világnagyságok a csapatok körül: Sztarsinov mester tanítványai között

Hajrá! — az izgalom a kispadra is eljut. Szurkolni a tartaléknak is lehet

A második sor „bevetésre" készen. A többiek a gólért harcolnak a pályán

Szeretnél valamilyen szép szakmát tanulni?

GYERE NYOMDÁSZ TANULÓNAK
A KOSSUTH NYOMDÁBA!

Választhatsz: BETŰSZEDŐ, MAGASNYOMÓ GÉPMESTER, SÍKNYOMÓ GÉPMESTER, KÖNYVKÖTŐ szakmák közül.

Keress fel minket szüleiddel, bemutajtuk a választható szakmákat.

Érdeklődni lehet:

naponta 8–14 óra között a
KOSSUTH NYOMDÁBAN
Lüllei László szakoktatónál,
Budapest, V., Alkotmány u. 3.
Tel.: 311-356/220

Juttatásaink:

a tanulmányi eredménytől függően
400–1050 Ft összegű
társadalmi-tanulmányi ösztöndíj,
4 Ft térítésért étkezés,
sportolási, szórakozási lehetőség,
üdülés a Balatonnál és Galyatetőn.
Továbbtanulási lehetőség
a Nyomdaipari Szakközépiskolában.

PÁLYAVÁLASZTÓK!

Vár benneteket az Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár közössége — gyertek hozzánk szakmát tanulni!
A gyógyszergyártás a korszerű berendezések mellett a jól képzett, lelkiismeretesen dolgozó szakemberek munkáját is igényli.
Általános iskolai végzettséggel várjuk jelentkezéseteket a következő szakmákra:
vegyianyaggyártó, hegesztő, központi fűtés- és csőhálózat-szerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vegyigépszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, épületvillamossági szerelő, műszergyártó- és karbantartó (csak Budapesten lakók jelentkezhetnek); elekroműszerész, szobafestő, mázoló-tapétázó, padlóburkoló, csatornamű-kezelő. A képzési idő 3 év; kollégiumot biztosítunk.
Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt egyszerre szerezhettek általános vegyész szakmában. A képzési idő 4 év; kollégiumot biztosítunk.
Juttatásaink a tanulmányi idő alatt:
tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj, 400 Ft társadalmi ösztöndíj, + ösztöndíj-kiegészítés a tanulmányi eredménytől függően, jutalomlehetőség, szociális juttatások, (segély, ebéd, munkaruha stb.), üdülési és kulturális lehetőségek. Társadalmi szerződést kötünk.
A szakmunkásvizsga után támogatjuk továbbtanulásotokat gimnáziumban, szakközépiskolában, nyelv- és egyéb szakmai tanfolyamokon.
Pályakezdőinket 5 évig beilleszkedési programmal segítjük át a munkába lépés és azt követő időszak nehézségein.
A továbbtanulással kapcsolatban további részletes tájékoztatást ad az Egyt Gyógyszervegyészeti Gyár oktatási osztálya.
Címünk: Budapest, X., Keresztúri út 30—38.
Levélcím: 1475 Bp. Pf: 100 Telefon: 836—702
Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon. Jelentkezéseket előjegyzésbe vesszük.

Ne feledjétek — vár az Egyt

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó **fonó-szövő szakmára lányokat; villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat** szerződtetünk

szakmunkástanulónak,

akik az 1984/85-ös tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és napi 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk. Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft, továbbá 100, 150 és 200 Ft tanulmányi pótlék. Az utolsó évben tanulóink már teljesítménybérben kerülnek elszámolásra. A szakmunkásvizsga letétele után ifjúmunkásaink — a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levél útján „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI., Hauszmann A. u. 20.

Levélcím: 1502 Budapest
Pf. 43.

PATEX

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI: FÜLEKI JÁNOS

EZ IS – AZ IS REJTVÉNY. Kedvedre válogathatsz a legkülönfélébb fejtörők között. Különösen figyelmedbe ajánljuk az „eszperente" keresztrejtvényt, amelyben a magánhangzók közül csak „e" szerepel.

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, részt veszel a heti jutalomsorsoláson. **Beküldési határidő: november 12.** Címünk: Budapest Jászai Mari tér 5. – 1397.

A borítékra vagy a levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

HETEN VAGYUNK. A világ legkönnyebb dolga egy ilyen rejtvényt megfejteni. Itt van mind a hét madár, a nevüket kell a megfelelő sorokba beírni. Még néhány betű is segít ebben.

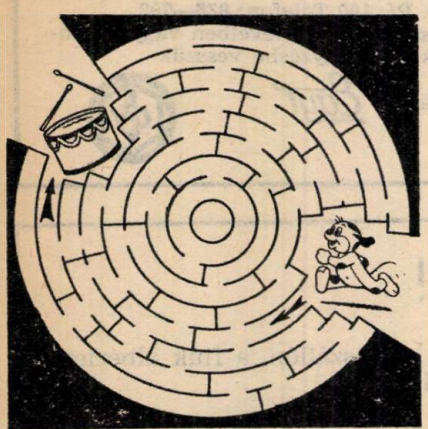

DOBOLNI AKAROK. Így kiáltott fel Pifu és máris elindult. Vajon eljuthat a dobhoz ezen a kör alakú labirintusúton?

A SZOBOR. A pesti hidak egyikét díszíti ez a szobor. Azt a hidat, amelyről Arany János 1877. augusztus 22-én verset írt. A befejező sorok: „Mire az óra egyet üt: üres a híd, csend mindenütt."

Melyik hídról van szó?

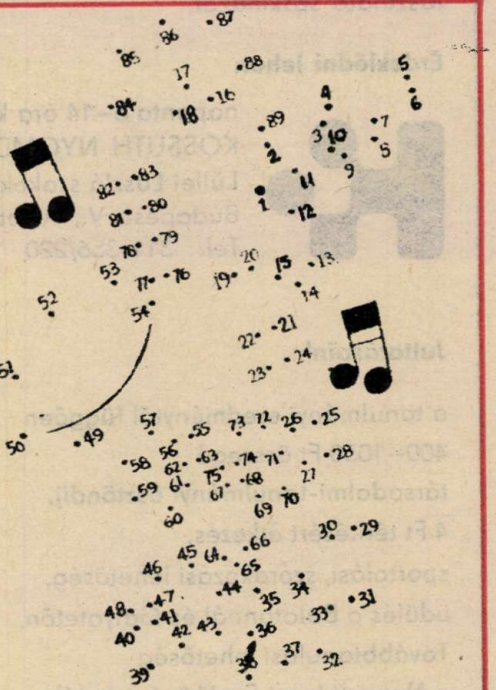

PONTRÓL-PONTRA. Indulj el az 1-es ponttól és nagy-nagy türelemmel érkezz el a 89-ig. Az összekötő vonalak együttese ugyan mit ábrázol?

A 25. SZÁM MEGFEJTÉSEI. — BUDAI TOTÓ: x, x, 1, 1, x. — BETŰREJTVÉNYEK: Horány, Gerecse, Dobogókő, Kisinóc. — TÚRATÖRTÉNET (térképjelek): gyümölcsös, vendéglő, kápolna, kilátó, kastély, romos épület, múzeum, szőlő gyümölcsössel, élelmiszerbolt, barlang, kőfejtő, magányos fa, kemping, vasútállomás. — ERDŐJÁRÓK: Szippantsunk friss levegőt! — MÚZEUM A SZABADBAN: a 3-as részlet. — EZT A NÉGY REJTVÉNYT: Vöröskő, Kékkút, Fehérszikla, Barnag.

Melyik? A három árnykép közül melyik a kézenálló bohóc „hű" másа?

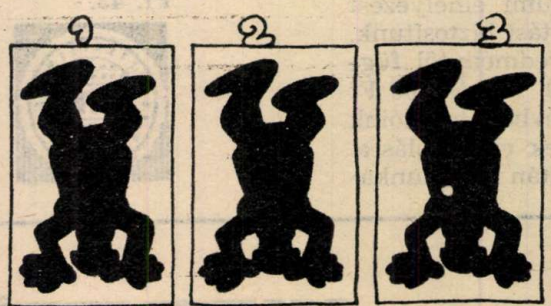

Logikai sorrendben milyen szám kerül a kérdőjel helyére?

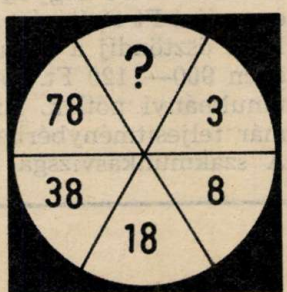

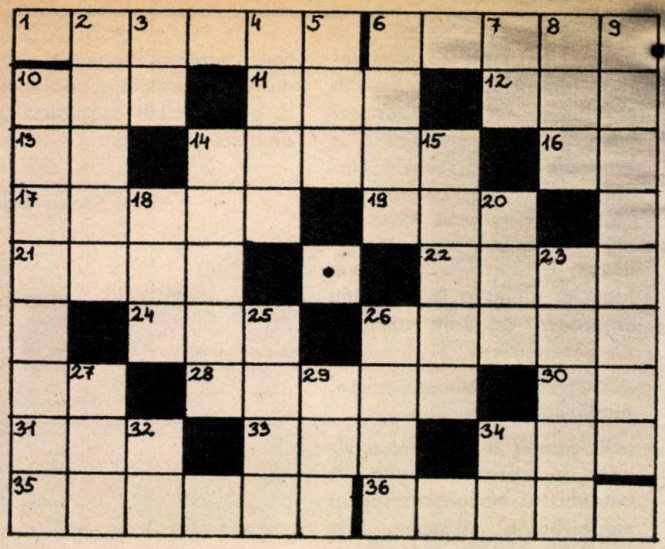

ESZPERENTE. Keresztrejtvényünkbe olyan szavakat kell beírnod, amelyekben csupa „E" magánhangzó van. Ezeket eszperente szavaknak nevezzük. Beküldendő a vízszintes 1., 6., 35., 36., és a függőleges 9., 10. sor megfejtése. Valamennyi magyar helységnév.

VÍZSZINTES: 1. Porcelángyáráról híres nagyközség. 6. Fejér megyei kisközség. 10. Minden harmadik betű a „kerget"-ből. 11. A rénium vegyjele, és a spanyol autók jelzése. 12. Der (német névelő betűi) keverve. 13. Vissza: tenyere közepe! 14. Figyelje. 16. Kiejtett mássalhangzó. 17. Nagyszerű. 19. Dunántúli focicsapat. 21. Állatoknak enni ad. 22. Vissza: kitalált történet. 24. Kecskeméti Torna Egylet. 26. Vissza: Csokonai versében ilyenkor jött a parancsolat. 27. Azonos magánhangzók. 23. ... van belőle. (Torkig van vele.) 30. Kiejtett mássalhangzó. 31. Három jellegzetes mássalhangzó a „november"-ből. 33. Számjegy. 34. Tahy Tóth Dezső. 35. Vissza: olajvárosunk. 36. Pest megyei község. Híres lakodalmi szokásai voltak.

FÜGGŐLEGES: 2. ..., kettőt, hármat. 3. Részvénytársaság. 4. Vissza: kedvelt színész (András). 5. D. E. S. 6. Vásárol. 7. Ráró azonos betűi. 8. Ma már elég ritka férfinév. 9. Cementgyáráról híres nagyközség. 10. Heves megyei nagyközség (zárt betű: CS). 14. A feletteshez tartozik! 15. Ez a púpos állat. 18. Kecskebeszéd. 20. Napszak. 23. Vele történt meg. 25. Sem eleje, sem vége a „felező" vonalnak! 26. „B"-vel a tyúk belső szerve. 27. Kutyája. 29. Enyedi Gaál Sebestyén. 32. Rege egynemű betűi. 34. Régen így írták a „cs" betűt.

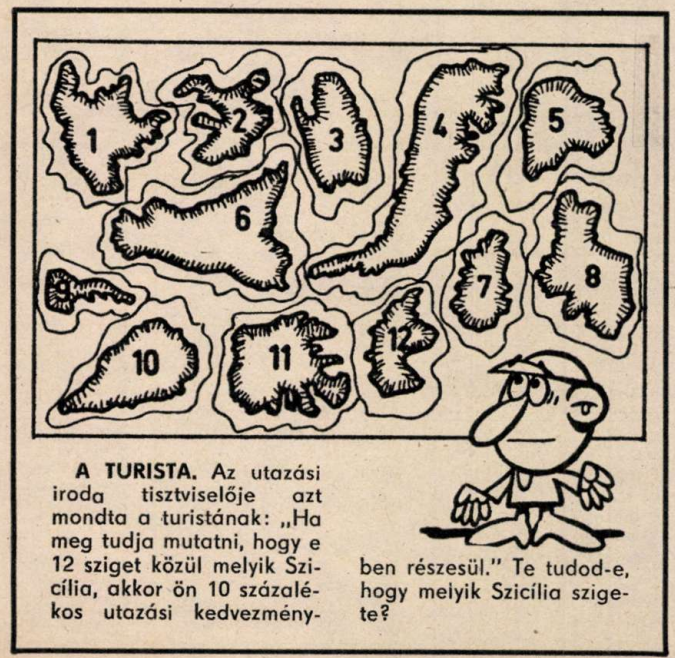

A TURISTA. Az utazási iroda tisztviselője azt mondta a turistának: „Ha meg tudja mutatni, hogy e 12 sziget közül melyik Szicília, akkor ön 10 százalékos utazási kedvezményben részesül." Te tudod-e, hogy melyik Szicília szigete?

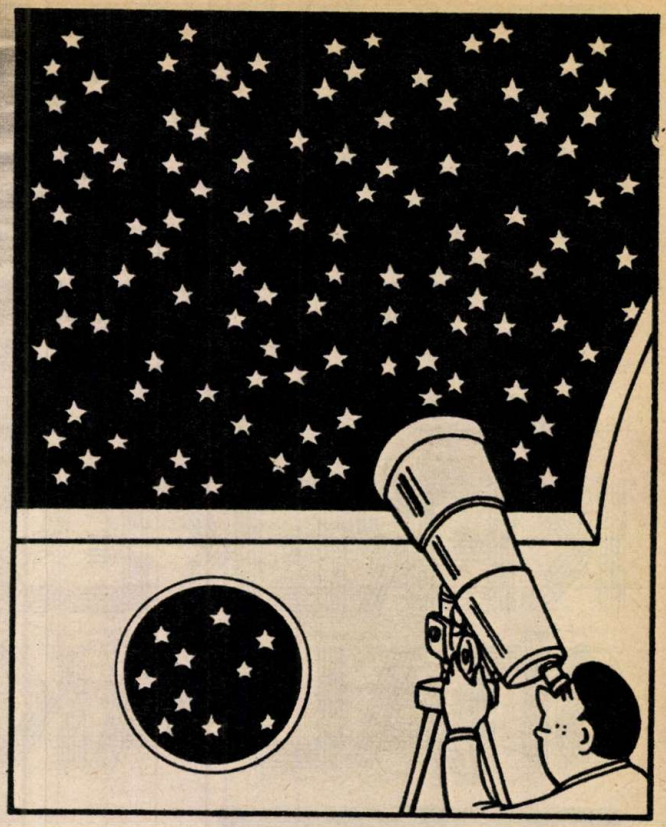

CSILLAGOK, CSILLAGOK. Vajon a sok-sok csillag között hol van az a tíz, amelyet a csillagász éppen most megfigyel? Keresd meg pontosan a helyüket!

KÉPREJTVÉNY. A megoldás ötbetűs, jól ismert szó.

NYERTESEK. A 24. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Kovács Anita, Bp. XVIII., Viszt Diána, Bp. XV., Nagy Piroska, Berettyóújfalu, Andor Éva, Gyomaendrőd, Rabatin Ágnes, Eger, Apró Ágnes, Miskolc, Burján Lívia, Rábapatona, Tóth János, Ózd, Retzer Renáta, Oroszlány, Szilágyi Mónika, Gödöllő, Károly Erika, Tura, Zsámboki Réka, Sopron, Lancsák András, Pomáz, Dancsecs Enikő, Dobsza, Csáthy Miklós, Fehérgyarmat, Kotyó Olga, Székesfehérvár, Szabó Bernadett, Komló, Haisza Zsuzsanna, Miskolc, Antal Erzsébet, Ózd, Székely Anita, Sopron.

SAKK

Mai feladványunk két (2) lépés. Csak a kulcslépést (fehérnek kezdőlépését) kell megkeresni és megírni, ami nyilván egy olyan lépés lesz valamelyik bástyával, amely után bármit is válaszol fekete, a második lépésben már mindenképpen mattot fog kapni. A dolog azonban nem egyszerű, vizsgáljátok meg jól, hogyan kezdtek, mert a feladvány szerzője a szemre egyszerű állásban elrejtett egy pár csapdát!

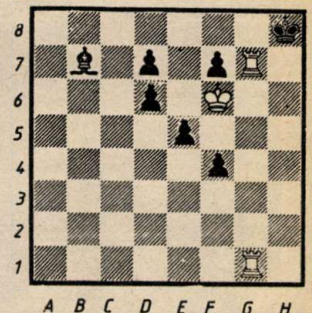

A 21. számban közölt feladvány megoldása: 1. Kg3—h3! Kicsit nehéznek bizonyult, remélhetőleg, akik most hibáztak, legközelebb szerencsésebbek lesznek. A nyertesek: Bozó Melinda (Mezőhegyes), Merényi János (Sárospatak) és Varga László (Újszász). **Földeák Árpád**

KEREKES SÍTALPAK

Nem tudjuk, ki találta fel a görsit, ezt a kerekeken gördülő, sítalpra emlékeztető sportszert, de szerintünk két eset lehetséges. Vagy egy szenvedélyes, megszállott sízó, aki nehezen viselte el az esztendő rengeteg hó nélküli napját, vagy egy „kőszívű" edző, aki viszont nehezen viselte el, hogy versenyzői lazsálnak az esztendő rengeteg hó nélküli napján.

Természetesen elképzelhető, hogy egyik tippünk sem jó, és hogy egészen másként történt a dolog, de nem ez a lényeg. Hanem az, hogy a görsi révén már megint valami elsőrangú móka született. Úgy is mondhatnánk, hogy az edző is jóllakott, és a versenyző életkedve is megmaradt. Mert bármilyen szép és hasznos is a futás, a torna, meg a súlyzózás, azért a sítudást mégis csak a sízés mozdulatelemeinek súlykolása eredményezi.

Ráadásul ez a dologgnak csak az egyik oldala. A meredekebbik. Mert a lankásabb oldalakon az új sportszer pompás játékszerként is használható, úgyszólván korhatár nélkül. Nincs dermesztő fagy, nincs hófúvás, nincs lavina, nincsenek jeges szakadékok, és a szülő lába sem fagy le, amint a lejtő szélén toporogva aggódik azért a kis gézengúzért.

Ehelyett selymes pázsit van, madárdal és napsütés.

És persze a jutalom, a vidám hancúrozás végén. A magabiztos mozgáskészség, a megbízhatób izomzat, az egészséges önbizalom. Amelyek segítségével egy idő múlva a meredekebb lejtőkön is gond nélkül száguldozhat az a kis gézengúz . . .

—R —R

Fotó: Szalay Béla

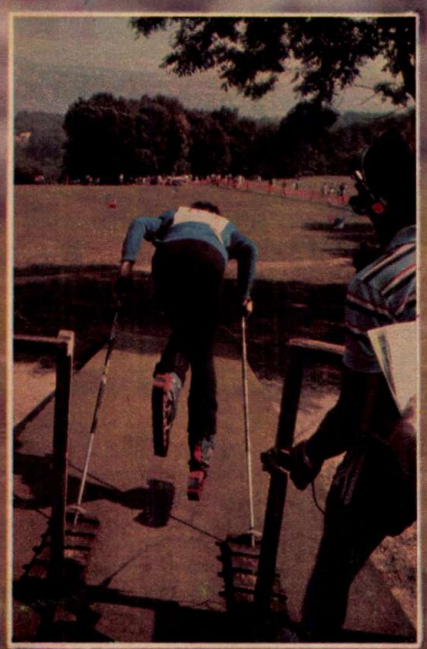

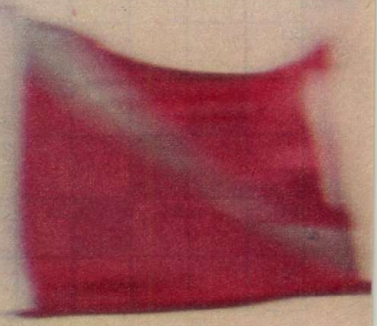

BUDAPESTEN HARCOLTUNK 9

CSILLIK GÁBOR önéletírásából összeállította CS. HORVÁTH TIBOR, rajzolta ZÓRÁD ERNŐ

71
VÉGRE NYEREGBEN VOLTUNK ISMÉT. VADUL TAPOSTUK A PEDÁLT. DE MÉG A DOHÁNY UTCÁIG SEM ÉRTÜNK, AMIKOR...

72
A LÉGNYOMÁS CSAK AZÉRT NEM SÖPÖRT EL BENNÜNKET, MERT NAGY RÉSZÉT FELFOGTA EGY TÖRMELÉKHALOM. SZÉLSEBESEN KARIKÁZTUNK TOVÁBB A BAROSS UTCÁIG. A VÁRAKOZÓ SZIRNEK KÖNNYEK CSILLOGTAK A SZEMÉBEN.
MÁR AZT HITTEM, HOGY MINDKETTŐTÖKET KIKÉSZÍTETT A LÉGNYOMÁS..

HUSZONNÉGY ÓRA ALATT HÍRE FUTOTT A VÁROSBAN, HOGY MI TÖRTÉNT A METROPOLNÁL.

73
AZ ÉTTEREMBEN MINDEN RIPITYÁRA MENT! A TISZT URAKNAK ALIGHANEM A TORKUKON AKADT A FALAT!
MÉG A SZEMBEN LÉVŐ HÁZAK ABLAKAI, MEG A HAUER CUKRÁSZDA KIRAKATAI IS BETÖRTEK!

DECEMBER 2-ÁN ESTE ÚJABB BOMBÁT ROBBANTOTTUNK. A VÁROSI SZÍNHÁZAT RONGÁLTUK MEG, AHOL MÁSNAP TARTOTTÁK A NYILASOK ELSŐ ORSZÁGOS NAGYGYŰLÉSÜKET. KÖNNYELMŰEN MEGSZEGVE A KONSPIRÁCIÓS SZABÁLYOKAT, MI IS ELMENTÜNK A TISZA KÁLMÁN TÉRRE, HOGY LÁSSUK, MILYEN KÉPET VÁGNAK AZ ÉRKEZŐ „TESTVÉREK" CSALÓDÁS VÁRT RÁNK, A ROMOKAT DRAPÉRIÁKKAL TAKARTÁK EL.

74

MÁR JAVÁBAN FOLYT A GYŰLÉS, DE MI MÉG MINDIG OTT KÓSZÁLTUNK A KÖRNYÉKEN. EGYSZER CSAK TOMPA DÖRRENÉS RÁZTA MEG A SZÍNHÁZ ÉPÜLETÉT.
NO LÁM, NEMCSAK MI HARCOLUNK!

75

76
A KÖVETKEZŐ NAGYOBB AKCIÓT DECEMBER 17-RE TERVEZTÜK. A CÉL AZ ÜLLŐI ÚTI VASÚTI HÍD ROBBANTÁSA VOLT. ÁG VÁLLALTA A FELADATOT, HOGY NÉMET EGYENRUHÁBA ÖLTÖZVE MEGKÖZELÍTSE AZ ŐRSZEMET, ÉS VÉGEZZEN VELE. TIZENHATODIKÁN ESTE...
MEGŐRÜLTÉL? MI VAN A FEJEDEN? AZONNAL VEDD LE!
NEM ÁLL JÓL? HORDANOM KELL, HOGY BELESZOKJAK.

77
HEI, DU! KOMM HIER! IDE JÖN! SCHNELL! SCHNELL!

78
„SZALADJ EL, TE MARHA! VEGYÜLJ EL A TÖMEGBEN!" – BIZTATTUK ÁGOT. NEKI AZONBAN MINTHA ESZÉT VETTE VOLNA A RÉMÜLET...
ÚRISTEN, MI LESZ EBBŐL!

79
VALAMIT MAGYARÁZOTT A FASISZTÁKNAK, MAJD AZOK VÁLTOTTAK NÉHÁNY SZÓT EGYMÁSSAL. AZTÁN...
SCHNELL, HINEIN!

FOLYTATJUK

INTER HUMOR

Azt mondják, az igazi nemzetközi nyelv a matematika. Képletei az egész földkerekségen ugyanazt jelentik. De – amint ezt a testvérlapjainkból átvett karikatúrák is bizonyítják – a humor nyelve legalább ennyire közérthető

ZENÉS ÉBRESZTŐ

IPARI BUDÖSKE

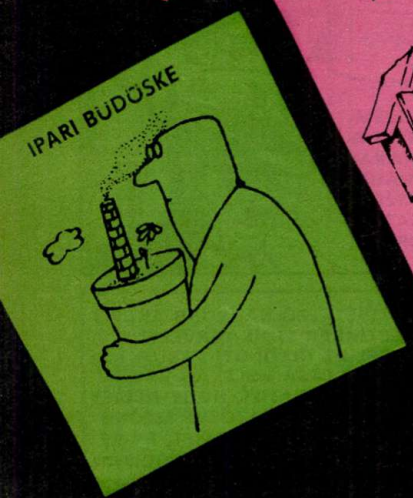

NYUGDÍJBAN

VADÁSZKALAND

EGYÜTTMŰKÖDÉS

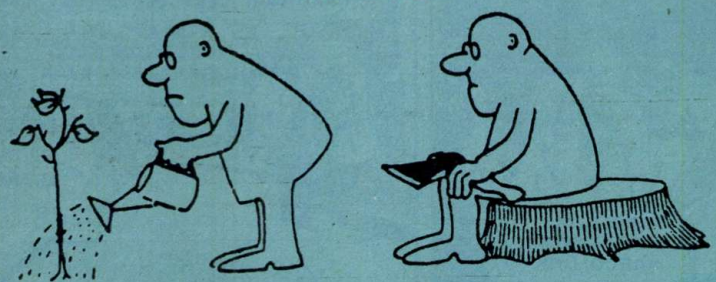

MEGLEPETÉS

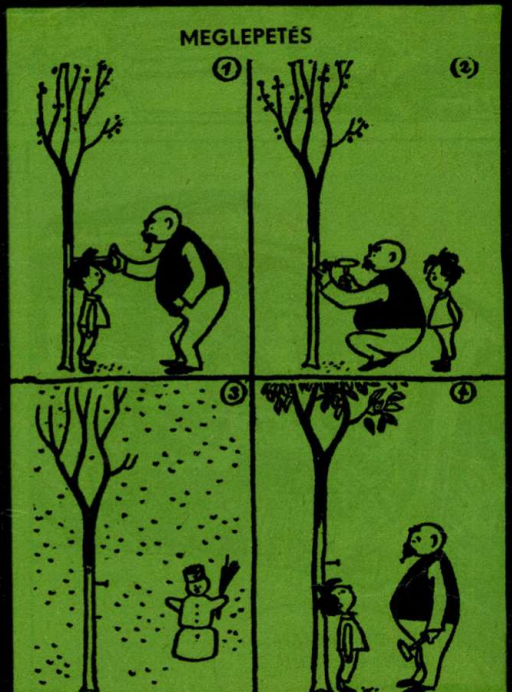

KÉNYELEM

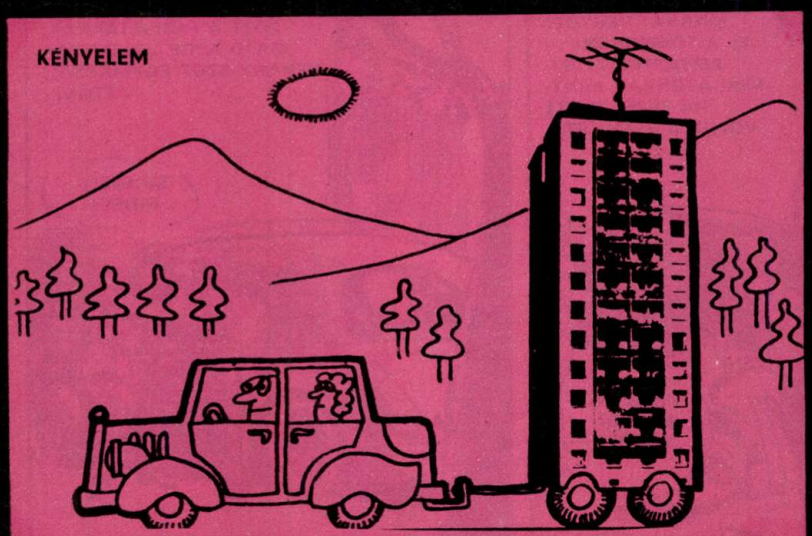

84/30
XXXIX. ÉVF. • 1984. NOVEMBER 8. • ÁRA : 4 Ft
PAJTÁS

ENGEDÉLLYEL SZIMULÁLTUNK...

(Riport a 6—7. oldalon)

Fotó: Karasz Lajos

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

AHOL NINCS BECSÖNGETÉS. TANÍTÓNŐ – HARMONIKÁVAL. BOLDOGSÁG KARGALÁN. ELLI NÉNI ISKOLÁJA.

NÉVVEL ÉS NÉV NÉLKÜL. SZÜLŐK, TANÁROK, BARÁTNŐK. KI KEZDEMÉNYEZZEN? MEGÚJULÓ BIZALOMMAL.

KALANDOK VÍZBEN, VÍZ FELETT, VÍZ ALATT, S A FÖLD MÉLYÉBEN.

margó

EGY „UTAZÁS" KÉRDÉSEI

Azt hiszem nagy szerencsém volt egy szeptember végi csütörtök estén. Utazhattam. Ráadásul egyetlen fillérembe sem került, sőt csomagolnom sem kellett; még a bőröndömet sem kotortam elő, pusztán annyi teendőm akadt, hogy kényelmesen hátradőljek karosszékemben. Hát igen — nyilván már ki is találtátok — a televízió segítségével indultam útnak, de azt már nem hiszem, hogy tudjátok milyen tájakra vezérelt jó sorsom. Elárulom, a film Japánban játszódott, de az én „utazásom" még ennél a távol-keleti országnál is messzebbre (vagy mélyebbre?) vezetett.

Egészen addig a jelenségig, érzésig, amelyről manapság olyan ritkán, zavartan beszélünk. A film egy pici, hegyi faluban levő iskoláról, helyesebben tanárairól és tanulóiról szólt. A hanamori iskola a világtól elzárt völgyben, nehéz körülmények között működött. Egy szép napon híre jött, hogy végre megépül a faluba vezető betonút, amelyen autóbusz vinné nap mint nap a gyerekeket a korszerű, jól felszerelt, szép városi iskolába. Mindenki lelkendezett a hír hallatán, kivéve a pedagógus házaspárt, akik eddig tanították a gyerekeket. Közben vetélkedőre is készültek. A versenyt — a résztvevőknek az iskolájukat kellett bemutatniuk — a hanamoriak nyerték, mert minden ötletükből, szavukból őszinte szeretet, ragaszkodás sugárzott iskolájuk, tanáraik felé.

Lehet-e mélyen, szívből szeretni iskolát, tanárt ma nálunk? Ezen töprengtem a japán film után, mintegy folytatva messzire vezető utazásomat. Nyilván igen. Akkor viszont, miért nem készítenek a mi filmrendezőink ilyen témájú, ilyen gyerekeket, tanárokat bemutató filmeket?

Talán szégyellnivalók ezek az érzések? Takargatni-, lepleznivalók? És egyáltalán: érzelmek híján élünk mi? Még tovább menve: létezhet-e ember érzések nélkül?

No lám, milyen messzire jutottam, pedig ki sem tettem a lábam a szobámból. Kár, hogy egyedül „utaztam"; nem valószínű, hogy a Pajtás sok olvasója látta volna ezt a filmet, hiszen — ki tudja miért — a második csatornán vetítették este nyolc órától. Ám, ha mégis akadt útitársam, az írjon. Beszélgessünk közös élményeinkről. Sőt, azok is jelentkezzenek, akik falujukban, városukban ismernek olyan tanárokat, gyerekeket, akik erős gyökerekkel kötődnek egymáshoz, iskolájukhoz. Jó lenne találkozni velük, s bemutatni őket.

Bőcs Ferenc

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC
Olvasószerkesztő: HORVÁTH ANITA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

84.2828 Athenaeum Nyomda, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Kastélylakók

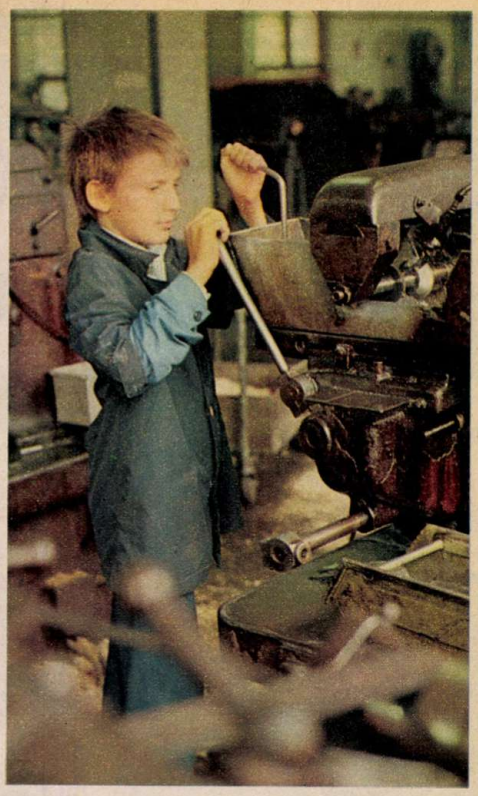

Állami gondozott az a gyermek, aki anyagi, erkölcsi, egészségügyi vagy egyéb okok miatt családi környezetben nem nevelhető, s ezért korának megfelelő állami intézményben van elhelyezve.

A nevelőotthon olyan intézmény, amelyben a rendszerint bennlakó növendékeket (állami gondozottakat) oktatják, nevelik, rájuk felügyelnek

A mosolyban, az ölelésben több van egyszerű barátságnál

Néhány babszemjankó az idegeneket csodálja

A go-kartot a közlekedési parkban használják

Ha állami gondozottakról, nevelőotthonról esik szó, az ember hajlamos azonnal szánakozó arcot vágni. Elég csupán Charles Dickens regényének könnyfakasztóan szomorú árvaházi világára, Twist Olivér bús történetére gondolni. Mi sem kényelmesebb ennél, hiszen úgy érezhetjük, a szánalom valamiképpen fölmenthet a felelősség terhe alól, a többi az erre hivatott állami intézmények dolga. Pedig a szánalom hamis, haszontalan is, megalázó is. A nevelőotthon nem árvaház, az állami gondozottak nem „árva gyerekek".

OTTHON ÉS ISKOLA

A hajdani szépség emlékeit őrző díszes vaskapu sarkig tárva. Akadálytalanul jutunk el a terebélyes kastély két szárnyától határolt négyszögletes udvarra. Kifelé is ilyen könnyű a járás mindenkinek?

— Szabad idejükben a gyerekek korlátlanul mehetnek ki a faluba, Soponyára, ahol meglátogathatják kinti barátaikat. Természetesen szólniuk kell a nevelőtanárnak, mielőtt elmennek. De azt egy igazi szülő is szereti tudni, hogy éppen merre cselleng a csemetéje, és mikorra várhatja hazaérkezését.

Egy hirtelenszőke fiút szólítunk meg találomra:

— Te mikor jártál utoljára odakint?

— A hét végén voltam látogatóban anyukámnál.

— A faluba nem szoktál kimenni délután?

— Minek mennék? — kérdez viszsza csodálkozó szemmel.

A kastély régen a Zichy grófoké volt, 1945. után sokáig üresen, elhagyatva állt, azután lett az állami gondozott gyermekek otthona, lakóhelye és iskolája is. Mostanra ütöttkopottá vedlett ez az otthon. Csak a méretek és az arányok mutatják a régi szépség nyomát. A külső falakról mállik, néhol leverve a színehagyott vakolat, a díszudvar gondozottságában is csupán emléke lehet egykori önmagának. De talán nem is sokára véget ér a toldozás-foldozás jó ideje húzódó áldatlan állapota, és megkezdődik a régóta ígért tatarozás, amely nemcsak a lakóknak adna kényelmesebb és szebb otthont, hanem az ország számára is egy műemléket állítana vissza eredeti pompájába.

Akik számára már véget ért a tanítás, zsongással töltik meg az egyik oldalszárny folyosójáról nyíló ebédlőtermet, tálcáikon egyensúlyozzák a húslevest és a vadasmártással, zsemlyegombóccal körített marhaszeletet az asztalok között. Az udvaron néhányan ölrevaló, tiszta ágyneműkötegekkel tartanak a hálótermek felé. Néhány babszemjankó a fal mellett álló idegen autót kerülgeti, csodálja...

MŰHELYTITKOK

— Tessék lefényképezni az Anikó nénit is!

— Miért fényképezzem le?

— Hát mert én szeretem.

Lendvai Gyula és *Korai Károly* műhelyvezetőkkel a műhelyépületbe megyünk. A lenti csarnokban munkapadok, néhány forgácsológép. Itt szokták tartani az iskolai technikaórákat is. Két kislány egy egyszerű szerszám segítségével pici fémnyelvecskéket hajlít karikára. Ezek a karikák is azokhoz a láncokhoz kellenek, amelyeket egy nagyüzem számára gyárt és szállít a műhely valami nagy és bonyolult géphez. Fel-felsír egy köszörűgép, a negyedikes *Grosch Károly* könyékig maszatosan is büszkén rángatja a gépkart.

— Majdhogynem veszekedés van minden alkalommal, hogy ki dolgozhasson a gépeken — meséli mosolyogva Lendvai Gyula. — Maguk osztják be maguknak, és tartják számon, hogy senkinek ne jusson a másiknál több idő.

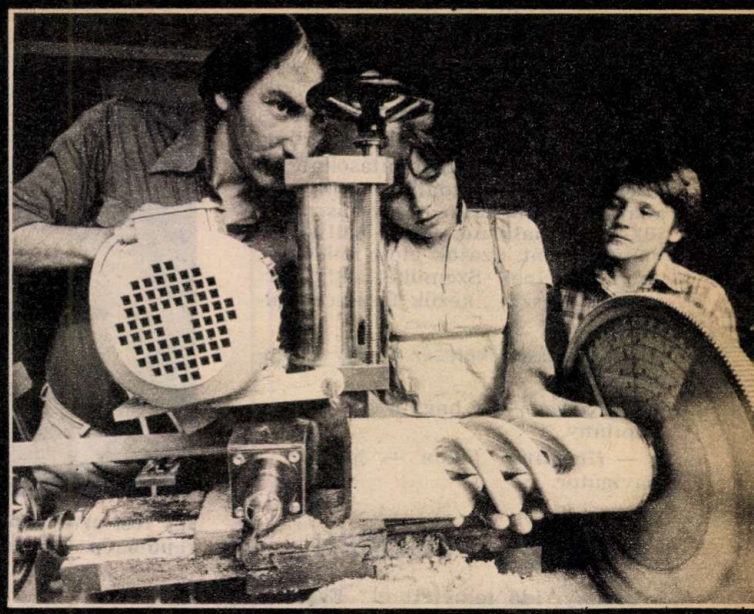

Ezen a gépen, aki ért hozzá, üregesre tudja esztergálni a fahasábot

Az elektronikai szakkörben digitális órát, nyomtatott áramkört is lehet készíteni

Fotó: Szalay

Kastély-lakók

Az emeleti szobákban szemünkszánk elál a csodálkozástól: az elektronikai és a famegmunkáló szakkör remekeit mutatják meg a digitális órától a fonatosra-üregesre esztergált fahasábokig. Egy asztalon készülő hajómodell. Egy ajtóval odébb teljes videóberendezéssel felszerelt stúdió. Lent a garázsban pedig go-kartok állnak: pedálosak is a kezdőknek, de rendes, robbanómotorral hajtottak is. Az otthon közlekedési parkjában lehet használni őket. Farkas Anikó szívesen ül be az egyikbe a fotó kedvéért.

Dolgunk végezve gurul velünk az autó a falu főútján. Láttunk mindent, amit látni érdemes volt, a gyerekek szívesen mutatták, mesélték otthonbéli életüket. Ez a valódi otthonuk. Csak akkor rezdült meg riadtan a levegő, amikor a család szó röppent volna fel. Csak arról nem tudtunk beszélni, hogyan és miért kerültek ők ide, miért a nevelőotthon lett az otthonuk, a természetes biztonságot adó hely...

Nádasi Tibor

Az udvaron ölrevaló, tiszta ágyneműkötegekkel tartanak a hálótermek felé

Vészlámpa zöld fénye villan.
— Leállt az első hajtómű!

Villan a másik lámpa zöldje: leállt a második is! Két zöld fény közé most bevillog a piros: *tűz van!* Élesen sípoló hang jelzi a veszélyt.

A jelentést a másodpilóta teszi, a kapitány, a bal oldali ülésben, visszaigazolja a megállapításokat; a navigációs tiszt oldalról sorolja az adatokat. Nem néznek egymásra, fejükön fülhallgató, abból hallják a másik szavát. Szájuk előtt mikrofon, abba beszélnek. Szemüket a műszerfalra függesztik, kezük feszesen dolgozik.

— *Magasság kétezer* — így a másodpilóta.

— *Kétezer* — hagyja helyben a kapitány.

— *Harminc fokon* — ismétli a navigátor.

Így fest az éppen induló repülőgép — a toronyból nézve

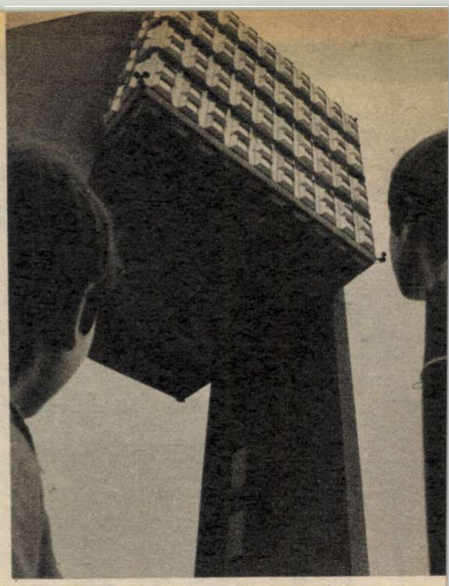

A repülőtér „szeme": Ferihegy új irányítótornya

MINT A LEVEGŐBEN...

Mennyi idő telhetett el? Egyetlen perc vagy fél óra? Húsz másodperc. Annyi, *amíg az ember fölemeli a fejét* és elnéz az ablakon túlra. Húsz nehéz koppanás az asztal lapján. Ennyi idő alatt kell felmérni a veszélyt, megállapítani a tennivalók rendjét, s megoldani a feladatot.

— *Feladat elvégezve* — jelenti a másodpilóta.

— Kérdés? — húzza föl szemöldökét már a szerencsés földetérés után *Timár Sándor*, a MALÉV pilótája, a szimulátor vezetője. *Csányi Gábor*, a szegedi *Déri Miksa* Ipari Szakközépiskola „újonca", *Metzker József*, a budapesti Szamuely utcai általános iskola hatodikosa és Schilling Attila, a fővárosi Dózsa György gimnázium elsőse nagyokat hallgat. Túl sok az érdekesség körülöttük, a fejük fölül meg alig múlt el a veszély.

— Mennyire „szimulálja" a valóságot a szimulátor? — veszem a lapot helyettük is.

— A szimulátorban minden ugyanúgy történik, ahogy történhetne a valóságban. A *százhetvennégy hibalehetőségben* benne van minden, *ami várhatóan előfordulhat a levegőben.*

— Marad azért váratlan dolog is...

— Természetesen nem kiszámítható az összes veszélyhelyzet. *A cselekvés gyorsasága, a döntés reflexe* azonban gyakorolható. Ráadásul a földi próbafülkében még lehet hibázni.

Az irányítótáblán fény villan, kihermetizálódott a kabin, azaz: valahol rés keletkezett a zárt rendszerben. A másodpilóta a kapitánynak jelent...

Elnéznénk órákig a repülés gyakorlását, de *sürget az idő*. Van látnivaló az új csodán kívül is Ferihegyen. Őri József, repülőtéri irányító Volgáján „repít" bennünket. Hátulról hárman figyelik a felszálláshoz készülő gépek körüli munkát, a gépek érkezését. Hárman a KRISTÁLY ÉGI MAGAZIN légi-totójának nyertesei: mindahányan tökéletes megfejtéssel nyertek jogot, hogy a MALÉV vendégeként a repülőtérre látogassanak. *Metzger József* és *Schilling Attila* egyszerre két néven küldte be megfejtését, a szerencse az álneveknek kezdett.

A MUNKA — SZOLGÁLAT

A szegedi *Csányi Gábor* valós személy, ahogy jelenléte sem sérti a szabályokat: a rejtvényfejtés idején

Most igazán mindenki elmondhatja rólunk: szimulánsok vagyunk. Pedig: mi engedéllyel szimuláltunk Ferihegyen. A KRISTÁLY ÉGI MAGAZIN győzteseivel együtt kaptunk belépési jogot a MALÉV földi gyakorlófülkéjébe...

ENGEDÉLLYEL

A kezelőpulton maga a repülőtér: a lámpák a földi mozgást mutatják

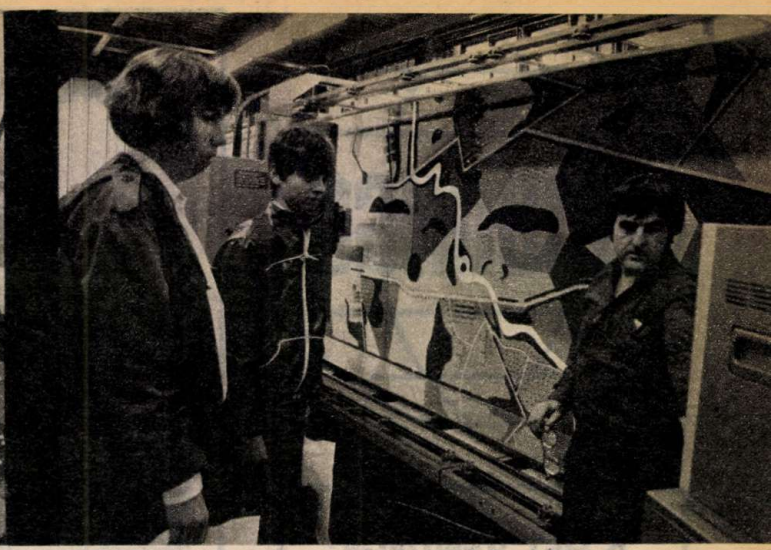

Így dolgozik a szimulátor. Csányi Gábor és Schilling Attila a szakszerű magyarázatot hallgatja

SZIMULÁLTUNK...

még nyolcadikos volt. S van egy nagy mentsége: *imádja a repülést!*

Percek óta jövünk, s ahogy robogunk a betonszalagon, látszik, milyen nagy is a repülőtér! S az is: Ferihegy valóban kinőtte magát. A régi kifutó- és leszállópályák, kiszolgáló épületek szűknek bizonyultak a reptér megnőtt forgalmára. Az új Ferihegy azonban *igazán európai színvonalú repülőtér!*

A Volga volánjánál *Őri József* ül: kezében rádió adó-vevő; a betoncsíkok között ügyesen találja meg a számunkra engedélyezett útvonalat. Mert látogatók ide vagy oda, az élet nem állhat meg egy reptéren.

— *Hogyan lesz valaki repülőtéri irányító?*

— Először is nagyon kell szeretni a repülést... Magam repülőbolond vagyok, repülésirányítónak készültem. Aztán másképp alakult, a reptéren dolgozom, de nem bánom. Itt is a repülést szolgálhatom.

Egy repülőtéren egyébként minden munka — szolgálat. Hiszen a repülés sikere nem csupán a gép személyzetétől függ. A szerelők a hangárban, a kiszolgálók a repülőtéren, s az irányítók a radarernyő mögött, mind a *sikeres indulásért és a szerencsés földet érésért dolgoznak.*

PILÓTA LESZEK!

Az új torony, Ferihegy „szeme" büszkén őrködik a reptér felett. Ötven kilométeres körzethatárban a bevezető irányítás dolgozik, de amikor a repülőgép Ferihegy körzetébe ér, a torony veszi át a hatalmat.

Molnár Lajos repülésirányító mutatja körbe a „szem" segédeszközeit: a radarernyőt, az elektromos térképeket, a kapcsolótáblát, a telexet és a számítógépet. Nincs sok idő a beszélgetésre: a telefon pillanatonként csörög, s halljuk a figyelmeztető szót: *uraim, gép érkezik!*

— *Melyikőtök akar pilóta lenni?*

Mindhárman fölteszik a kezüket. Megértem őket: egy látogatás a reptéren újraéleszti vágyunkat a repülés iránt. Lehet, hármuk közül lesz, akivel találkozunk majd egy MALÉV gép ülésében. De az is: vonzódásuk a repülés iránt hobbi lesz csupán. Olyan *életre szóló kötelék,* amelyet tovább erősített a ferihegyi látogatás.

(Major)

Fotó: Karasz Lajos

ZSIBONGÓ

EMLÉKERDŐ

A Karancs-alján, Salgótarjánban alakították ki a Hősök kertjét. Az emlékerdő a város elmúlt csatákbeli hősei előtt tiszteleg.

A HÉT VENDÉGE:

DR. BÓDI ISTVÁN, A VAKOK ÉS GYENGÉNLÁTÓK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK FŐTITKÁRA

— Október 15-én minden esztendőben megemlékezik a világ a fehér botck napjáról.

— Az ENSZ egyik szervezete, az UNESCO így akar emléket állítani annak, hogy Franciaországban 1935-ben ekkor indult el az az áldásos kezdeményezés, hogy a vakok használjanak fehér botot. Ma is ez adja számunkra a legnagyobb biztonságot és figyelmezteti a látókat, hogy a motorizáció korszakában még nehezebb közlekednünk. A gyerekekről csak jót mondhatok, hiszen nap mint nap segítenek nekünk az utcán, vigyáznak gyengénlátó társaikra. Hallottam olyan úttörőcsapatokról, melyek néhány vak család bevásárlási gondját is magukra vállalják.

KOCCANÁSOK

Barátságos bicikliversenyre készülődött a játszótér apró népe. Két kamasz nézte és – nevette őket. Jól „szórakoztak", egyikük még csúfolódni sem átalt.

De még ezt sem tartotta elégnek. Ahogy megkezdődött a verseny, felcsapott holmi mozgó akadálynak. Közéjük hajtott, megelőzte őket, előttük kacsázott. A kicsik sivalkodtak, mást nem tudtak tenni. A véletlen azonban segített. A fiú rosszul fordult vagy ráhajtott egy kőre. Tény, hogy elvágódott, mint egy hasábfa. Másodpercekig fel sem tudott állni, de még csak mozdulni sem igen. S ekkor két kisebb odaszaladt és felsegítette a földről a lakli kamaszt.

Aki elszégyellte magát, motyogott valamit, majd lehajtott fejjel – kerékpárját maga mellett tolva – elkullogott.

ÉRETTSÉGI – SZAKMÁVAL

Kohászöltözetben. A csepeli Kossuth Lajos Ipari Szakközépiskola öntő szakán a diákok négy év alatt megtanulhatják többek között a mag- és formakészítés, az öntés elméleti és gyakorlati tudnivalóit. Az üzemekből kikerülve értő mesterei, irányítói lehetnek e fontos munkának.

POP-REJTVÉNY

DÉVÉNYI TIBOR KÉRDEZI:

Ez a kép a filmbemutató szünetében készült! Melyik híres rocksztár fedezhető fel rajta?

1. F... Z...
2. B... S...
3. R... S...

A múlt heti helyes megfejtés a **keverőpult** volt.

JÓPOFÁKAT KERESÜNK

Grimaszversenyt rendezünk a Pajtás Centrumban. Cím: Budapest, Fürst Sándor u. 14/b. November 14-én, délután 2 és 3 óra között várjuk mindazokat, akik még e hír hallatára is jó pofát tudnak vágni. A legügyesebbek fényképét lapunkban is közzétesszük.

CSODA-GYEREKEK?

A jereváni műszaki egyetem kibernetika karán korengedéllyel két gyerek is tanul. Az Amtyunjan testvérek közül Vaan 13, Ajk 12 esztendős. Szüleik szerint nem csodagyerekek, csak nem vesztegetik el feleslegesen idejüket, amit tanulnak arra nagyon odafigyelnek.

A HÉT KÉPRIPORTJA: A PAJTÁS CENTRUMBAN

Ünnepélyesen is megnyílt a Pajtás Centrum, lapunk információs központja. Méghozzá győztesek köszöntésével. Molnárné Kozma Erzsébet, a Magyar Úttörők Szövetségének titkára ajándékokat és tízezer forint jutalmat adott át a Pajtás futás nyerteseinek, a Menyecske utcai iskola úttörőinek, akikről rádióriport is készült.

TÍZEZER LÉPÉS

Egy különleges műszer segítségével megállapították, hogy egy háziasszony, ha a család kétszobás lakásban lakik, naponta tízezer lépést tesz meg. Egy év alatt tizennyolcezer kést, tizenháromezer tányért, hatezer csészét, háromezer lábast mosogat el, s ezerötszáz—kétezer kilométert gyalogol bevásárlás közben.

Becsüld a mama munkáját!

AZ ÓZ ZALAEGERSZEGEN

A zalaegerszegi Hevesi Sándor Színház műsorára tűzte az Óz, a nagy varázsló című mesejátékot. Azt hallottuk, hogy a varázslat sikerült, Óz és társai a zalai gyerekek szívébe is belopták magukat.

A HÉT VICCE

Tanárnő: Ki akar felelni?

Jancsi: Én!

Tanárnő: Akkor csukd be a könyvedet!

Jancsi: Ja, úgy nem akarok...

ZSIBONGÓ

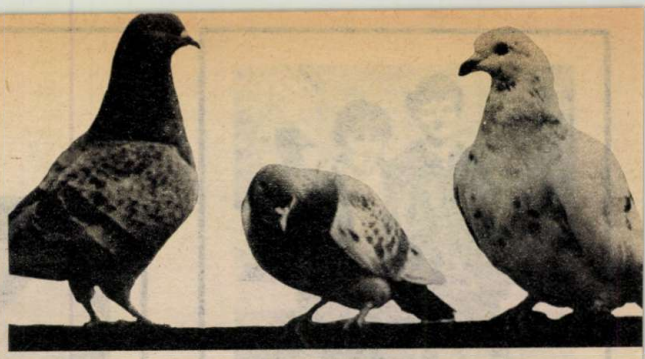

SZÁZ GALAMBOT EGY LÓÉRT

Levél érkezett Piliscsabáról.

„Szeretnénk egy csikóhoz vagy egy fiatal lóhoz jutni. Száz galambot adnánk érte, ha valaki hajlandó volna cserélni velünk. Sok barátunk van az utcánkban, akik szívesen segítenek és szüleink között is akad lóhoz értő. Elképzelhetetlen a vágyunk?” — írta Gemela Roland és öccse, Marci.

Majd mi betanítjuk

— A fiúk többsége modern autókról ábrándozik, ti pedig... Miért kellene nektek ló? — faggattam a két testvért, amikor Piliscsabán, a Béla utcai ház előtt találkoztam velük és barátaikkal.

— Minket is érdekelnek az autók. Apu munkásokat szállító autóbuszt vezet. Van egy Wartburgunk, amelyen kirándulni járunk. De egy ló, az más! Szeretjük az állatokat — mondta Marci

— Sok gyerek szereti.

— Csakhogy mi meg akarunk tanulni lovagolni — felelte Roland.

— Úgy tudom, hogy két lovasiskola is működik a környéken.

Kijött közénk Rolandék édesanyja is.

— A töki termelőszövetkezetben dolgozik egy kedves ismerősünk. Azt mondta, egyszer elviszi a fiúkat lovagolni, de valami miatt eddig nem jött össze a dolog. Azóta azonban állandó beszédtéma a családban a ló.

— Az lenne a jó, ha nekünk is volna — sóhajtott egy nagyot Roland.

— Drága ám egy ló — szóltam közbe.

— Mennyibe kerülhet?

— Mielőtt eljöttem, megérdeklődtem. Huszonnyolcharmincezer egy igás, de a betanított hátaslóért még százezer forintot is elkérnek.

— Nekünk megfelelne

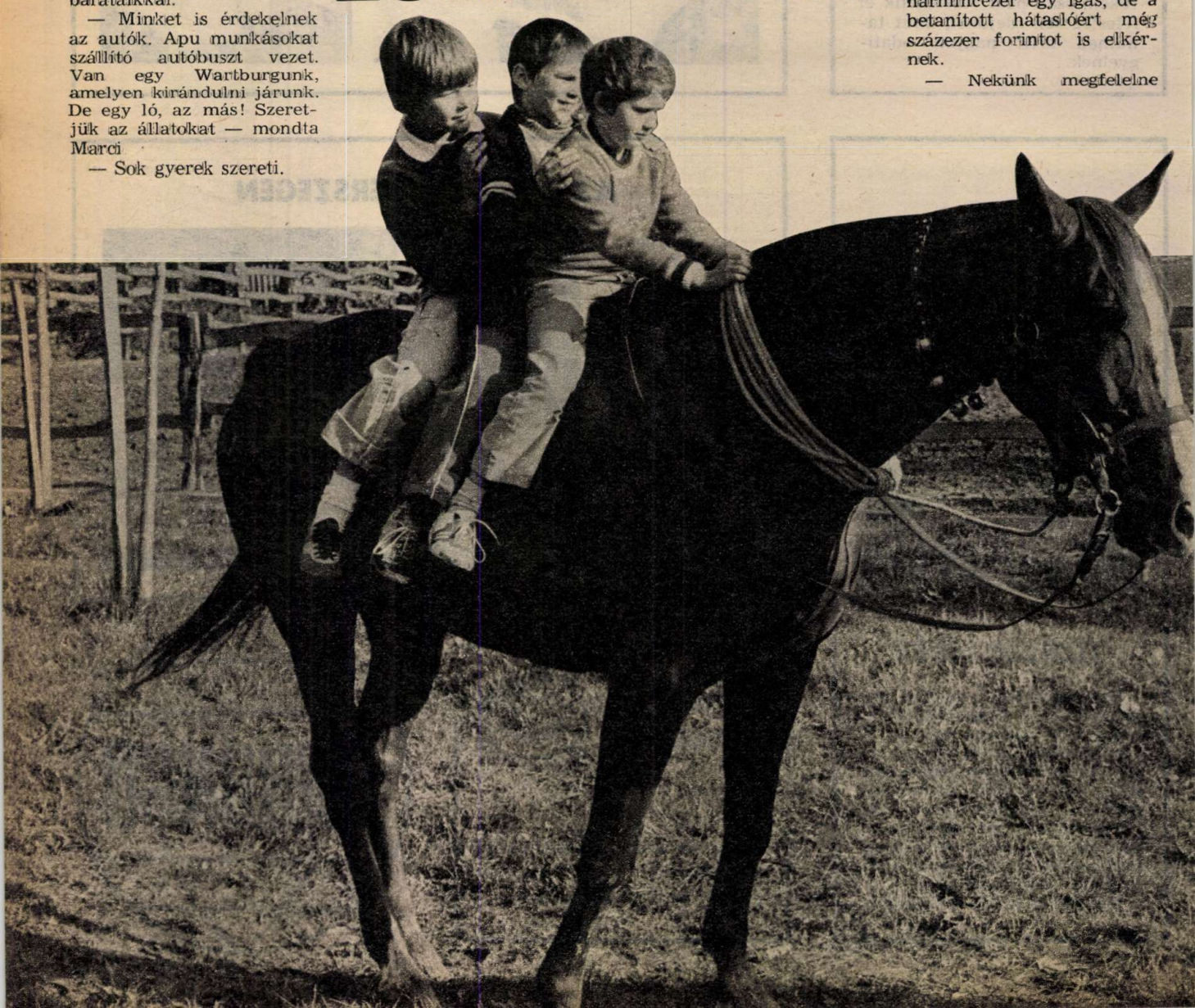

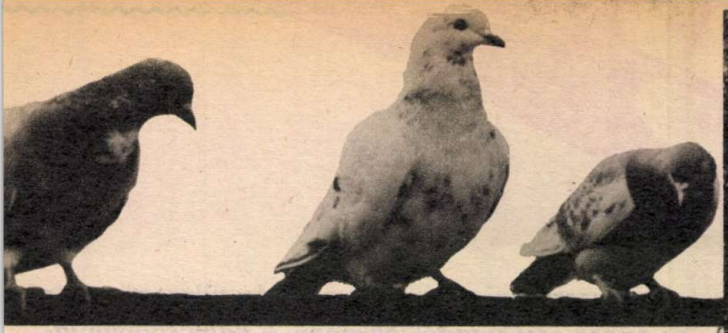

egy icike-picike is. Akkorka, mint Teddy — mutatott a kutyájukra Marci.

— Majd mi betanítjuk — mondta Roland.

Csak az érzékelheti igazán a két fiú vágyainak szárnyalását, aki ismeri őket, tudja, hogy mit áldoznának fel egy lóért. Hiszen mindketten vérbeli galambászok. Szemre megmondják, melyik mennyit ér, milyen tulajdonságokkal rendelkezik. A galambok is értik őket. Marci füttyentett, máris jöttek vissza a magasból, hancúrozva, körbe-körbe röpködték gazdájukat. Az egyik odaült Roland kezére.

— Csudára tudnak hízelegni — mondta a fiú.

A törött szárnyú és a többiek

Az állatszeretetet édesanyjuktól örökölték. Ő telepítette a galambfarmot is. Egy törött szárnyúval kezdte, amit a barátnőjétől kapott, ahelyett, hogy levágta volna, kigyógyította. Aztán újabbakat vett. A lakást papagájokkal, pintyekkel népesítette be.

— Milyen állataitok vannak még? — kérdeztem a fiúktól.

— Teddyt már bemutattuk, őt követi Frici, a macska. Vannak baromfiaink, egy véletlen kacsánk is. A tyúktojásokkal kelt ki. Állandóan a sarkunkban jár.

— A lovat hová tennétek?

— A galambház melletti kamrát alakítanánk át istállónak. A kertben akadna neki ebédre való, de Marcival kinéztünk egy füves részt, ahonnan mindennap szedhetnénk néhány zsákkal.

— Nekem van egy kis félretett pénzem. Odaadnám zabra, ha lovagolhatnék — ajánlkozott az egyik barát, Papolczy Balázs.

Sok jó ember kis helyen is megfér. De hét gyerek és két felnőtt egy autóban, még ha olyan rövid távról is van szó, mint Piliscsaba és Tök, már több a jónál. Mégsem volt szívünk senkit sem otthon hagyni a barátok közül, hiszen lovagolni mentünk.

Csiku engedelmesen lefeküdt

A töki Egyetértés Termelőszövetkezet két legképzettebb lovásza és egyik legjobb lova állt rendelkezésünkre. Amíg Csikut kivezették a karámból, a gyerekek megismerkedhettek a huszonnégy esztendős Szabó Józseffel és a huszonkét éves Czaniga Mihállyal, akik reggeltől késő estig a lovak között élnek, az a munkájuk, hogy a vendégek kívánsága szerint lovagoljanak. Jóska 1974 óta, Mihály nyolc hónapja a tsz dolgozója, de tizenkét éves kora óta lovagol. Az ő gondjaira bízták Csikut is.

— Néhány csikót betanítottam már. Csikut azonban örököltem. De el kellett vele fogadtatni magam. Egy ló arra hallgat, akit szeret.

— Mit tud?

Czaniga Mihály Csiku füléhez hajolt. Súgott neki valamit, s a ló engedelmesen lefeküdt a földre.

— Többek között ezt. Így egyszerre mind a heten felülhettek rá.

— Szőrén ültem meg egy igazi lovat. Az első kívánságom teljesült — mondta Roland boldogan, amikor hazaindultunk.

A másik, a legnagyobb valóra váltásában mi csupán annyit tehetünk, hogy leírjuk. Azt is megtudtam, hogy egy kiló húsgalamb kilencvenhat forintba kerül. És egy tenyészpárért már hatszáz forintot is megadnak. Száz galamb ára szép summa. De vajon lesz-e valaki, aki lovat cserél galambért?

Faragó György

Fotó: Szalay Béla

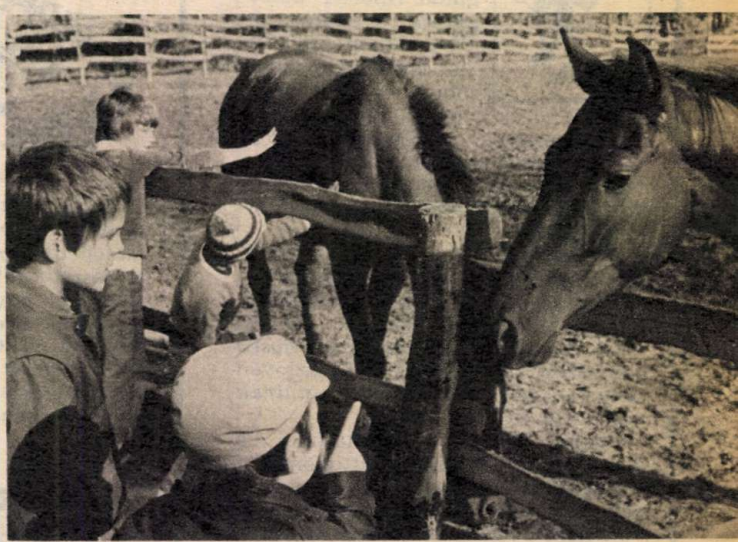

TESTVÉRLAPUNK A Jó Pajtás

A jugoszláviai magyar nemzetiség túlnyomó része az ország északi tartományában, a Vajdaságban lakik. A Vajdasági Szocialista Gyermeknevelési Szervezetek Szövetségének képes hetilapja, a Jó Pajtás, magyar nyelven szól a pionírokhoz, a pionírokról. Válogatásunkban a Jó Pajtásban megjelent írások felhasználásával próbálunk képet adni testvérlapunkról

A SZÁGULDÓ MADÁR

A Jó Pajtással a Muravidéket járva, *Varjú Kázmér*, a lap száguldó riporter bábfigurája ellátogatott Pártosfalvára is. Sűrűn járnak ide az autóbuszok, még a gyerekeket is külön iskolabusz gyűjti össze tizenegy falucskából, Kapornából, Domonkosfáról, Gerőházáról, Szerdahelyről, Jánosfalváról, Szentlászlóról, Kisfaluból meg máshonnan.

A három évvel ezelőtt épült, legkorszerűbben berendezett és felszerelt iskolába, elsőtől nyolcadikig mintegy százötven diák jár. Méltán viseli az iskola a *Testvériség-egység* elnevezést, mert magyar és szlovén tanulói *egyaránt tudnak és tanulnak magyarul és szlovénul is.*

Varjú Kázmér látogatásakor a gyerekek éppen természettudományi napot tartottak, gyakorlati munkával egybekötve. A kisebbek helyben, a veteményes kertben serénykedtek, a nagyobbak Lászlófalván ültettek facsemetéket. Ezenkívül a felsősök egy *magyarországi vendégszereplésre készülődtek.* Hagyományos baráti kapcsolatokat ápolnak a bajánsenyei magyar és a felsőszölnöki szlovén iskolával.

Varjú Kázmér megkérdezte a pártosfalvi gyerekektől, mit „károghatna el" róluk a Jó Pajtás hasábjain. El kell ismerni, van önbírálatuk! Mivel sok a bejáró diák, az utazás körül adódik a legtöbb panasz. Az autóbuszra várva, sőt a buszban is sokan rendetlenkednek. Sokan pedig nem otthon csinálják meg a házi feladatukat, hanem az iskolában másolják le a jó tanulók füzetéről.

Jegyezgette szorgosan Varjú Kázmér, amit a gyerekek mondtak, de azért a jót sem felejtette el beírni a noteszába, például azt, hogy milyen kitűnő eredményeket érnek el a hulladékpapír- és ócskavasgyűjtésben.

A tizenhárom jugoszláviai gyermeklap minden évben közösen meghirdeti az Együttesen alkotunk című művészeti pályázatot. A Jó Pajtás beszámol arról, hogy a pályázatra majdnem tizenötezer pályamunka, irodalmi alkotás, rajz, metszet, festmény érkezett az idei évben. A szerkesztőségek közös bíráló bizottsága nyolcvan munkát jutalmazott meg.

Boros Marika: Fiatal pár (Jovan Mikič iskola, Szabadka)

Hegedűs Gabriella: Tavasz (Petőfi brigád iskola, Kula)

A Jó Pajtás KISLEXIKONA

Ezen a helyen közöljük a lapunkban csillaggal jelölt szavak magyarázatát. Zárójelben az írások címe szerepel.

intuíció: választékos beszédben használt kifejezés, jelentése ösztönös megérzés, megsejtés, a dolgok mélyére látás. **(Tüske Panni)**

pikáns: írásunkban ínycsiklandóan fűszeres, étvágygerjesztő, kellemesen csípős ízű. Más, gyakran használt értelmezése: csiklandós, sikamlós, kétértelmű, izgató, ingerlő, burkoltan érzéki vonatkozású. **(Hadaró Jutka)**

procedúra: rendszerint hosszadalmas hivatalos eljárás, eljárásmód, tevékenység, illetve ennek folyamata, lefolyása. Ügykezelést és bírósági perrendtartást is jelent. **(Munkahelye a felhők felett)**

adminisztráció: valamely hivatal, intézmény ügyeinek intézése, igazgatás, ügyintézés, ügykezelés, tágabb értelemben a közügyek intézése, közigazgatás, államigazgatás. Adminisztrációnak hívják különben az egész igazgatási, közigazgatási gépezetet is, ez a közigazgatás szerveinek összefoglaló neve. **(Időgép)**

MIRE JÓ A KONZERVDOBOZ?

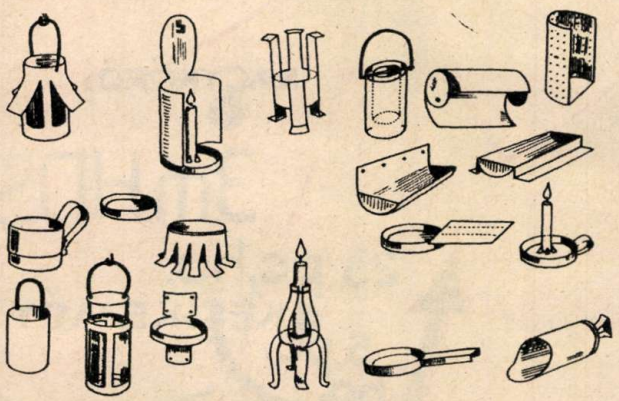

Röviden válaszolunk: sok mindenre. Egyebek között gyertyatartó, állvány, lapát, ceruza, színes kréta- és ecsettartó, virágváza, tárolódoboz lehet belőle. És hogy még mi minden? Böngészd át a rajzot – találsz még egyéb ötletet is!

ARANYKAKTUSZ

A Jó Pajtás versenyt hirdetett olvasói között: aki a héten a legjobb viccet, a legszellemesebb tréfát küldi a szerkesztőségbe, elnyeri a kitüntető „Aranykaktusz" díjat. Íme, néhány móka, mutatóba:

A tanár felszólítja Bandit:

— Mondj egy olyan testet, amely nem oldódik vízben!

— A hal! — vágja ki a fiú.

*

Két veréb ül az antennán. Az egyik keservesen sírdogál. A másik vigasztalja:

— Ne sírj már! Mondom, hogy nőtlen vagyok, a gyűrűt az ornitológus húzta a lábamra.

*

Egy apa rémülten hívja fel az orvost:

— Doktor úr, mit tegyek, a kisfiam lenyelt egy puskagolyót!

— Míg meg nem érkezem, hagyja nyugodtan feküdni a fiát, és ne irányítsa senki felé!

Új rekord! A cipő 45-ös!

Hadaró Jutka

Hadaró Jutka kedves ismerőse a Jó Pajtás olvasóinak. Velük egykorú lehet, és hétről-hétre levélben számol be arról, mi történt vele és az osztályával. A levelei pedig soha nem unalmasak, mert Jutka mindenben részt vesz, mindenről megvan a maga véleménye, és egyáltalán nem tesz lakatot a szájára, ha úgy érzi, hogy a véleményét el is kell mondania. Márpedig általában úgy érzi . . .

Az egyik levelében például arról ír, hogyan rúgták össze a port egymással az osztályban azon, hogy hova menjenek kirándulni. „Néhányan mindenáron a tengerpartra szeretnének menni, merthogy nekik lesülne a képükről a bőr, ha be kellene vallaniuk az ismerősöknek, hogy csak Palicson voltak, ahogyan többek között én mertem ajánlani. No, azért mi, takarékospártiak sem rejtettük véka alá a véleményünket.

– Annyi pénzből, amennyit most össze tudnánk dobni, legfeljebb annyira futná, hogy egyetlen napig legyünk a kiszemelt drága helyen. Hát akkor már nem egyyszerűbb egy mindössze másfél órás út, s utána két-három napos zsúfolt program? Az lenne a szép benne, hogy együtt lennénk, mindent közösen élnénk meg, s utána örök időkig, mint közös emlékre gondolnánk vissza.

– Akkor legolcsóbb, ha itt, az iskolaudvaron ütünk sátrat . . .

A kirándulás körüli vita nem dőlt el. Oszi megígérte, hogy az utazási irodában több ajánlatot is kér, mi pedig „meginterjúvoljuk" otthon a szüleinket, mennyit szánnának az iskolai kirándulásunkra . . .

Az osztályban a másik legfontosabb esemény, hogy Hajni tegnap kettest kapott tornából, méghozzá **két csillaggal!** Egész évben egyese volt, mert kövér, lomha és a tornatanár szerint lusta, saját véleménye szerint pedig intellektuális típus. Tegnap mégis nekiveselkedett, és olyan nagy odaadással ugrotta át a bakot, hogy a tanár megdicsérte, és kettest adott neki, de két csillaggal! Lali azóta gyártja róla a vicceket, Hajni azonban csak elbűvölően mosolyog. Részben azért, mert Lali annyira megvette szilveszterkor a szívét, hogy bármit mondhat, az mind világraszóló szellemesség, részben pedig, mert ő maga úgy meghatódott a sporteredményétől, hogy egyelőre semmi el nem kedvetlenítheti . . ."

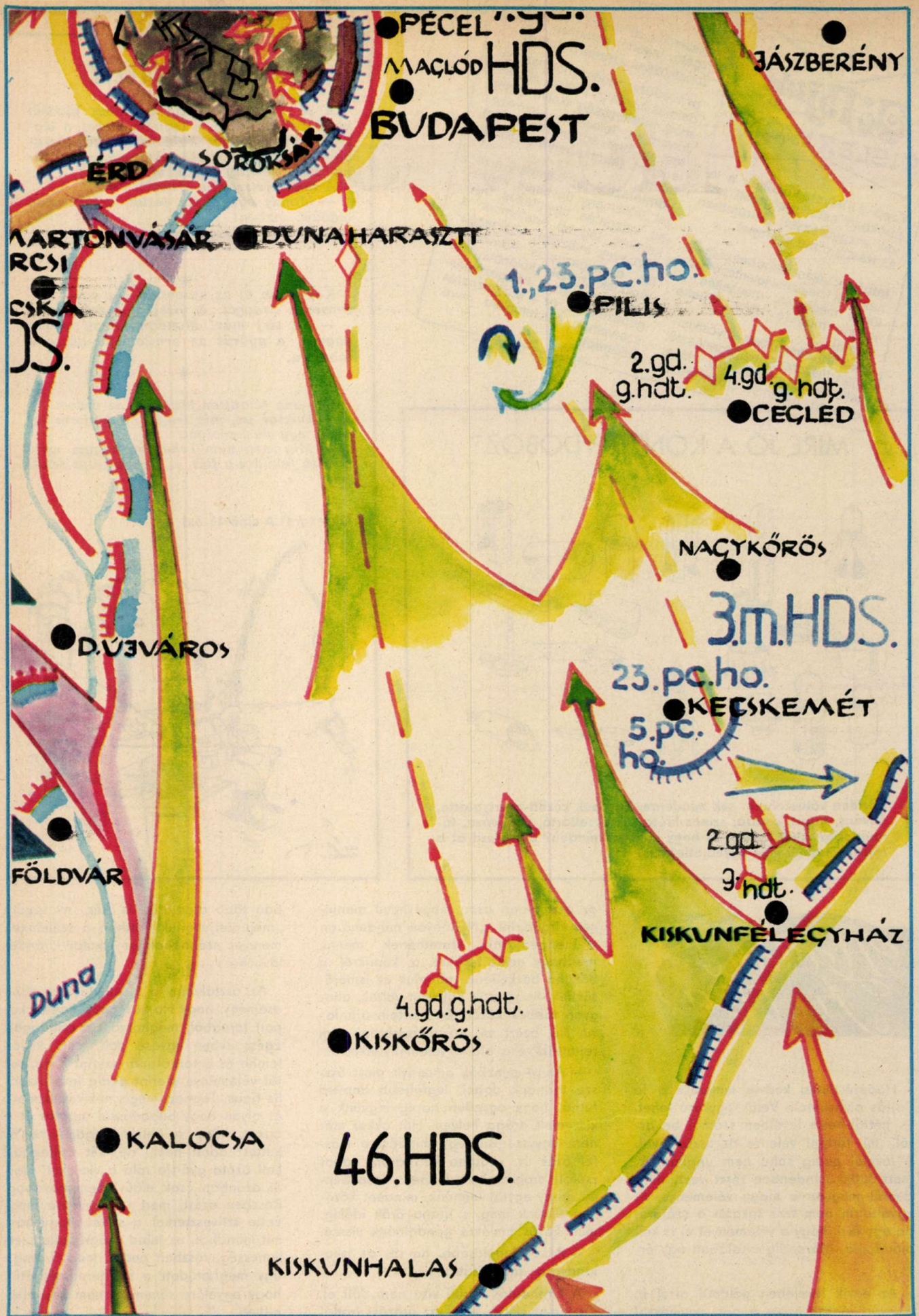
PÉCEL
MAGLÓD
HDS.
BUDAPEST
JÁSZBERÉNY
ÉRD
SOROKSÁR
MARTONVÁSÁR
DUNAHARASZTI
RCSI
CSKA
DS.
1.,23.pc.ho.
PILIS
2.gd.
g.hdt.
4.gd.
g.hdt.
CEGLÉD
NAGYKŐRÖS
3.m.HDS.
D.ÚJVÁROS
23.pc.ho.
KECSKEMÉT
5.pc.
ho.
2.gd.
g.hdt.
FÖLDVÁR
KISKUNFÉLEGYHÁZ
Duna
4.gd.g.hdt.
KISKŐRÖS
KALOCSA
46.HDS.
KISKUNHALAS

FELSZABADÍTÓINK HŐSI ÚTJA (9.)

Az 1944. október végére kialakult helyzet szükségessé tette, hogy a Duna—Tisza közére átkelt 46. hadsereg csapatai a lehető legrövidebb idő alatt megkezdjék Budapest irányába támadásukat. Meg kellett akadályozni, hogy a Tiszántúlon szétvert német—magyar csapatok rendezzék soraikat, illetve a magyar főváros védelmét megerősítsék. A sűrűn lakott történelmi város a Dunával jelentős akadályt képezett, ami nagyon megkönnyítette a védők dolgát.

A Legfelső Főhadiszállás ezért október 28-án úgy döntött, hogy a várost menetből kell elfoglalni. Malinovszkij marsall helyzetértékelése szerint a Duna—Tisza közén levő csapatai nem képeztek elég erőt ehhez. Kérte, hogy a megerősítésül neki alárendelt 4. gárda gépesített hadtest beérkezéséig a támadás időpontját halasszák el. A Főhadiszállás ehhez nem járult hozzá, így a budapesti hadművelet első szakaszának kezdetét jelentő támadás október 29-én megfelelő erőfölény és előkészítés nélkül indult meg.

A Kecskemét—Budapest irányban támadó 46. hadsereg feladata az volt, hogy számolja fel a Tisza nyugati partján kiépített német védelmet, ezzel biztosítsa a 7. gárdahadsereg átkelését a folyón. Majd a beérkező 4. gárda gépesített hadtesttel együtt menetből szabadítsa fel a fővárost.

A támadás üteme, annak ellenére, hogy 30-án a 7. gárdahadsereg is támadásba ment át, elmaradt a tervezettől. A meghatározott 40—70 kilométer helyett csupán 18—25 kilométert sikerült előretörni. Ennek okai a felderítés, valamint az emiatt alig hatásos tüzérség-előkészítés és a gyalogságot közvetlenül támogató harckocsik hiánya volt. Mindemellett az ellenség számos ellenlökéssel fékezte a szovjet támadást, és az egyre nagyobb számban beérkező tartalékaival növelte az ellenállást.

A 2. Ukrán Front felderítése észlelte a budapesti irányt megerősítő átcsoportosításokat, ezért, hogy a főváros előterében az elhúzódó harcokat elkerülje, Malinovszkij marsall november 1-én ütközetbe vetette a 4. gárda gépesített és 23. lövészhadtestet. Csapatainak november 3-án estig nyugatról és keletről meg kellett volna kerülnie Budapestet. A D hadseregcsoport már szeptember 21-én intézkedett egy védelmi rendszer kiépítéséről a főváros keleti oldalán. Az Attila-vonalnak nevezett védelem három védőövből állt és szárnyaival a Dunára támaszkodott. Az első Alsógöd, Veresegyház, Maglód, Ecser, Dunaharaszti, a második Dunakeszi, Mogyoród, Isaszeg, Pécel, Pestimre, Soroksár, a harmadik e mögött 5—10 kilométerre húzódott, közvetlenül a peremvárosok vonalában. A támadó szovjet csapatoknak e védelmi rendszert kellett áttörniök ahhoz, hogy birtokba vehessék a főváros pesti oldalát.

November 3-ra a szovjet gépesített hadtestek ugyan felzárkóztak a külső védelmi vonalra, de a gyalogság nem tudta követni őket. Így a németek újabb időt nyertek, és Budapest megerősítésére átcsoportosíthatták tartalékaikat. A fővárost nem sikerült menetből elfoglalni, ezért a szovjet Főhadiszállás a november 4-i sikertelen áttörési kísérlet után leállította budapesti irányban a támadást.

A 46. hadsereg csapásának elakadása láttán a vezérkarban az a vélemény alakult ki, hogy a támadásba be kell vonni a 2. Ukrán Front középen elhelyezkedő erőit is, ily módon fokozva az ellenségre nehezedő nyomást. A támadás jelentős kiszélesítése — úgy vélték — megnehezíti a németeknek a védelem további megszilárdítását és kétoldali megkerülést tesz lehetővé az arctámadás erőltetése helyett.

Malinovszkij marsall úgy döntött, hogy az egész arcvonalon egyidőben fog támadni. A 7. gárdahadsereg, a Plijev-csoport, valamint a 2. és 4. gárda gépesített hadtest erőivel Szolnok—Jászberény—Hatvan irányban méri a főcsapást, kijut az ellenség budapesti csoportosításának északi szárnyán, s onnan délnek fordulva folytatja a támadást. Egyidejűleg a 46. hadsereg Budapesttől délre átkel a Dunán és északnyugat felé mért csapással elvágja az ellenség visszavonulási útvonalait. A 27. és 53. hadsereg ez idő alatt változatlanul Miskolc és Gyöngyös irányokban tevékenykedve elvágja egymástól a 8. es 6. német hadsereget.

A 2. Ukrán Front eredményei ezúttal is elmaradtak a várakozástól, bár sikerei nehezítették a Dél hadseregcsoport helyzetét. Arcvonala Gyöngyösnél kettészakadt, a szovjet csapatok beékelődtek az áttörhetetlennek tartott Karola-állásba, amely Kassa—Hatvan—Dány vonalában épült, főleg a Mátra és a Bükk átjáróit akarták lezárni vele. Egy-egy lövészárokból és előtte aknamezőkből állt.

A 2. Ukrán Front a budapesti hadművelet második szakaszában sem volt képes növelni a támadás ütemét. Erre továbbra sem tellett az augusztus 20-a óta szakadatlanul harcoló csapatok erejéből a hideg, esős őszi időjárási viszonyok között. Az esőzés sártengerré változtatta a terepet és használhatatlanná tette az utak nagy részét. Ez a körülmény nemcsak az előnyomulást lassította és az utánpótlást nehezítette, hanem jelentősen korlátozta a légi támogatás lehetőségét is. Malinovszkij marsall a helyzet alakulásából arra a következtetésre jutott, hogy harcok közben már nem oldható meg a csapatok újabb átcsoportosítása, az élőerőben és harci technikai eszközökben elszenvedett veszteségek pótlása, valamint megfelelő tartalékok képzése. Ezért november 25-én engedélyt kért a támadás ideiglenes leállítására, egyúttal jelentette a támadás folytatására vonatkozó elgondolását.

Dr. Füzi Imre—
Dr. M. Szabó Miklós

A pusztai életet idéző múzeumi „díszlet" előtt Attila bemutatja a cifraszűrt

Mindig a csikós volt a legbüszkébb a pásztorok között

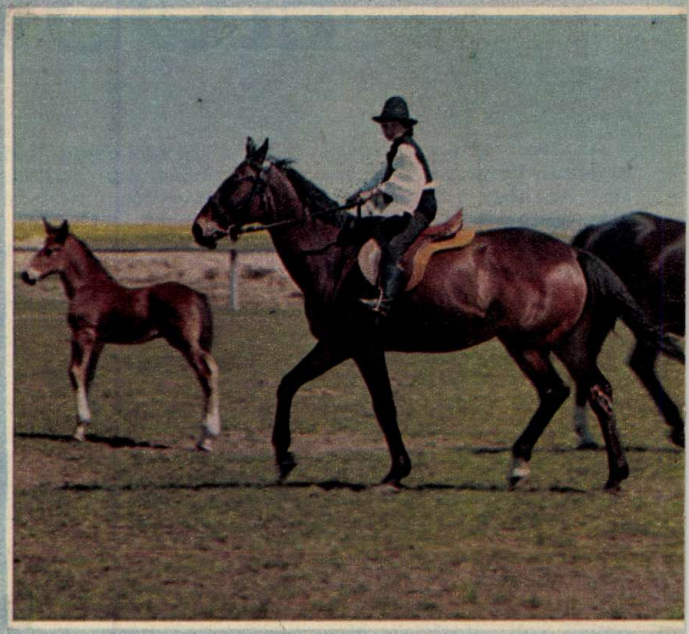

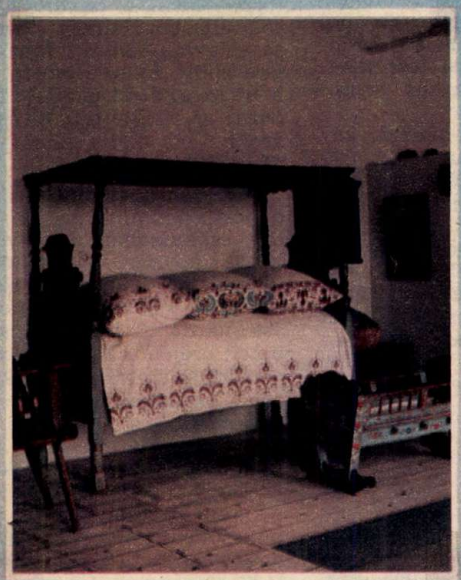

Öröm volt a háznál, ha a festett kis bölcső ott ringott az ágy mellett

A komaasszony ilyen „komaszilkében" vitte a finom ételt a kismamának — mutatja Csilla

Őszi verőfényben ragyog a vé
láthatatlan Hortobágy. Itt-ott
lyák legelésznek. Nyakukban a
lomp épp úgy szól, mint hajdan
ám a pásztor, külsejét tekintve
hetne kőműves vagy akár trak
ros is. Öltözéke már nem különböz
meg a más foglalkozású, vidéki e
bertől.

A híres kilenclyukú hídon ál
szembe találtuk magunkat a Hor
bágy folyó nádasszőtte vize fölé
futó víziszínpaddal, a csárdával, a
gadóval. Az út másik oldalán a Pá
tormúzeum, és apró „szuvenirt" á
sító bódék sora fehérlett.

Aki idejön, megpróbálja visszá